

Velja po pošti:
 Za celo leto naprej . . . K 28.—
 za en mesec . . . " 2-20
 za Nemčijo celoletno . . . " 29.—
 za ostalo tuzemstvo . . . " 35.—
V Ljubljani na dom:
 Za celo leto naprej . . . K 24.—
 za en mesec . . . " 2.—
 V spravi prejema mesečno . . . 1-70
Sobota, izdaja:
 za celo leto . . . " 7.—
 za Nemčijo celoletno . . . " 9.—
 za ostalo tuzemstvo . . . " 12.—

SLOVENEK

Inserati:
 Enostopna pettivrsta (72 mm):
 za enkrat . . . . . po 15 v
 za dvakrat . . . . . " 13 "
 za trikrat . . . . . " 10 "
 za večkrat primeren popust.
 Poročna oznanila: zahtevalo, usmrtitve itd.:
 enoslojna pettivrsta po 18 vtm.
Poslano:
 enostopna pettivrsta po 30 vtm.
 Izhaja vsak dan, izveniški so-
 deljejo in praznike, ob 5 uri pop.
 Redna letna priloga Vosaj red.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6 III.
 Rokopisi se ne vračajo; nevrnirana pisma se ne
 sprejemajo — Uredniškega telefona št. 74

Političen list za slovenski narod.

Upravništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6. — Račun
 pošne hranilnice avstrijske št. 24.797, ogrske 28.511,
 bosn.-herc. št. 7563. — Upravniškega telefona št. 188.

Današnja številka obsega 12 strani

Finančni načrt in liberalci.

Finančni načrt je, hvala Bogu, pod streho. Dežele se bodo oddahnile pod neznošnim bremenom, ki jih je tlačilo. Vsaka dobi nekaj milijonov več, kar se bo zelo poznalo v deželnem gospodarstvu.

Kranjska dežela sama bo dobila na leto v deželno blagajno od državnega davka na žganje 2.020.710 kron. Lepa vsota, ki so nam jo priborili poslanci S. L. S. na Dunaju. Poslanci S. L. S., pravimo. Zakaj noben liberalci ni niti z mezinem ganil za ta prispevek in če bi bilo po njihovem, bi ne imela danes Kranjska niti groša od tega denarja v blagajni. Ves čas niso liberalni listi drugega delali, kakor zabavljali in kritizirali, kakor da bi se kranjsko ljudstvo od tega redilo!

Da, ko bi bili liberalci gospodarji dežele, bi imela danes kranjska dežela izgube na tem davku nič manj kakor 1.009.650 K. To je za naše razmere naravnost velikanska vsota. Liberalni dež. odbornik Grasselli se je namreč leta 1908 potegoval na Dunaju za to, naj se odkáže kranjski deželi prispevek na davek od žganja po konsumu na Kranjskem. Ko bi Grassellijeva obveljala, bi dobili na leto komaj 1.011.060 kron. Poleg tega bi se morali naši ljudje naravnost nalivati z žganjem. Liberalci, ki vpijete in vagate vsak groš kranjske deželne uprave, tukaj vtaknite svoj nos v to velikansko vsoto, ki bi jo izgubila kranjska dežela, ako imate še sploh kak čut poštenosti in pravičnosti v sebi!

Druga stvar, ki je jako značilna pri finančnem načrtu, je davek na osebno dohodnino.

Ministrski predsednik grof Stürgkh je odločno izjavil, da mora biti davek na osebno dohodnino sprejet tak, kakor ga je vlada predložila. Zvišanje finančnega minimuma od 1200 K da pomeni smrt finančnega načrta, odkazila deželam in službene pragmatike. Zvišanja ne bo potrdila niti gosposka zbornica, niti krona. Kaj je hotela reči nato večina poslanske zbornice. Amen! če je hotela rešiti finančni načrt.

Prišlo je pa drugače. Gosposka zbornica se je premislila. Gosposke gosposke zbornice so zvišali osebno dohodnino od 1600 do 10.000 kron. Skupno s poslansko zbornico so pa zvišali eksistenčni minimum na 1600 kron. To so tudi poslanci S. L. S. z največjim veseljem sprejeli. Zraven pa so s krščanskimi socialci predlagali, naj ta

izpadek davka od 1200 do 1600 kron plačajo tisti, ki vlečejo dohodke od 4800 K oziroma od 10.000 kron na leto dalje. Ali ni bilo to prav? Ali ni bilo to pošteno? Ako bi s svojimi zahtevami zmagali, bi 1. obveljal eksistenčni minimum 1600K, 2. davek na osebno dohodnino od 1600 K do 4800 K oziroma do 10.000 K bi se nič ne povešal. Namesto njih bi plačevali povešanje tisti, ki imajo dohodke od 4800 oziroma od 10.000 K dalje! Ali ni to naravnost škandal, da se liberalni listi sedaj še predrzno zadirajo v slovensko delegacijo na Dunaju? Kmetje, obrtniki, uradniki, ki boste sedaj plačevali od 1800 K do 4800 K povešano dohodnino, zračunajte redaj, koliko več davka boste plačevali in potem si oglejte enkrat pošteno te liberalne čvkarije. Potem boste kmalu na jasnem, kdo se je blamiral in kdo bo trpel škodo od te blamaže.

Da bo slika liberalne politike še bolj popolna, prevzamemo vanjo še Pavšlerjevo tožbo. Pavšler je tožil kranjsko deželo za 1.600.000 K, češ da je kupila njegove vodne projekte. To kupčija si je seveda Pavšler naravnost izmislil, četudi je imel tako črno čelo, da je celo pod prisego to izpovedal. Zadnja obravnava je pokazala jasno kakor beli dan, da je ta kupčija zrasla samo v njegovih fantazijah.

Ampak nekaj drugega je, kar hočemo tukaj pribiti, to je liberalna hinavščina! Liberalci stoji vsi od prvega do zadnjega na Pavšlerjevi strani, mu pridno sekundirajo in z njim vlečejo! Češ, dežela plačaj! Pavšlerjeva kupčija je pravnoveljna! En milijon 600.000 kron, sem ž njimi! O obravnavi so prinesli tako zavita in zlegana poročila, da mora biti vsak liberalci prepričan, da ima Pavšler prav!

Ali jih vidite hinavce? Po shodnih hodijo in zabavljajo, letake tiskajo in širijo in preštevajo vsak žebelj, ki se je zabil v deželno hišo! Po deželi letajo in pripovedujejo s strašno ogorčenostjo, da je kaka krava na Robežu poginila! V tistem trenutku pa se pridružijo, da naj dežela vrže en milijon 600.000 kron enemu Pavšlerju v žep! Nobene besede več!

Državni zbor.

Dunaj, 23. jan. 1914.

Današnja seja je slabo obiskana. Poslanci so že večinoma Dunaj zapustili. Bolj kot za stvari, ki so na dnevnem redu, se zanima zbornica za sprava pogajanja med Čehi in Nemci, ki so se zopet pričela. Ko

se odobri učiteljska službena pragmatika, se prične razpravljati predloga

o obrtno pravnih predavanjih
 na pravnih in na državno-pravnih fakultetah. Po kratki razpravi (poročal je za obrtni odtok Einspinner) se predlog sprejme.

Živinoreja in vnovčenje živine.

Poslanec Povče poroča na to v imenu poljedelskega odseka o uporabi zakladov za pospeševanje živinoreje in za vnovčenje živine leta 1910 in 1911. Poročevalec obžaluje, ker se niti polovica v te namene razpoložljive vsote ni izdala. Umevno, ker je mobilizacija izpraznila drž. blagajno.

Poslanec Brenčič

je grajal, kako mačehovsko ravnaajo Nemci s Slovenci na Spod. Štajerskem in Koroškem s tem fondom in ga večinoma Nemci porabijo za Zgornjo in Srednjo Štajersko, Spodnje Štajerci pa ne dobijo nič, kvečjemu kakšno oglodano kost ali pa kakšnega slabega bika plemenjaka. Nasprotno si pa Nemci iz virov tega fonda svojo živinorejo izdatno zboljšujejo. Poljedelsko ministristvo je nastavilo posebne živinorejske nadzornike, kateri morajo po vseh kronovinah naše države nadzirati in polj. ministristvu o tem poročati. Tudi za južne dežele naše monarhije je nastavljen en živinorejski nadzornik in sicer za Kranjsko, Goriško in Gradiško, kakor tudi za Istro in Dalmacijo, samo Spodnje Štajerci in Spodnje Korošči nimajo nobenega nadzornika. Ali ti deželi niste južno naše monarhije in ali se je od višjega mesta pozabilo na gmetno stanje in njih eksistence? Naše zahteve so: 1. V Mariboru samostojna kmetijska družba za Spod. Štajersko; podobno za Koroško. 2. V Mariboru osrednja zadruga za živinorejce, katera bo skrbelo, da se po živinorejskih krajih ustanovijo živinorejske organizacije. 3. Za Spodnje Štajersko in Spodnje Koroško slovenski živinorejski nadzornik, kateri bi skupno z mariborsko kmet. družbo in živinor. zvezo izvrševal živinorejski program. Roko v roki bi se podpiralo tudi vnovčenje živine in v ta namen že v Mariboru deluje Osrednja zadruga je stavil Brenčič resolucijo, v kateri vlado poziva, naj nastavi lastnega živinorejskega nadzornika, kateri mora živinorejski program sestaviti, s katerim se bo živinoreja na Spodnje Štajerskem in slovenskem Koroškem sistematično pametno pospeševala.

Zastopnik poljedelskega ministristva sekčni načelnik dr. pl. Ertl se zahvali v imenu državnega poljedelskega ministra

za kritiko in izjavi, da bo ministristvo vpoštevalo izražene želje in navodila. Ministristvo bo nadaljevalo sporazumno s prizadetimi interesenti v posameznih deželah zapričeto akcijo in upa, da doseže uspehe, ki bodo zadovoljili in dvignili poljedelstvo. Vlada se svoje odgovornosti zaveda tako nasproti poljedelcem kakor tudi nasproti konsumentom.

Poročilo poljedelskega odseka se je vzelo na znanje.

Zbornica nato v drugem in v tretjem branju odobri postavbo, po kateri se podljudša sodstvo konzulatnih sodišč.

Vojaška uprava o samoumorih v armadi.

Minister za deželno brambo pl. Georgij odgovarja na interpelacije, ki so se stavile radi samoumorov v armadi. V zadnjih desetih letih se je število samoumorov od 0-51 pomnožilo na 11 na tisoč mož v armadi, v deželni brambi pa od 0-28 na 1-8 na tisoč mož. Pri deželni brambi je zato več samoumorov, ker se je povešalo prezenčno stanje aktivnega moštva. Povzročali so samoumore nesrečne ljubezni, zmotenost duha ali duševne bolezni, dolgovi, nezadovoljnost, rodbinske razmere ali pa bolezni. Tu ni mogoče ničesar ukreniti. Drugače pa je, če so samoumore povzročili nezadovoljstvo s službo, strah pred kaznijo in protipostavno obnašanje z možem, na kar je vojna uprava najostreje pazila. Zelo redki so samoumori, ki bi jih povzročilo nepostavno postopanje z možem od strani višjih in po tovariših.

Seja se je zaključila ob 9. uri zvečer. Prihodnja seja se pismeno skliče. Predsedstvo sodi, da se skliče prihodnja seja dne 29. t. m., če bo proračunski odtok v torek ali sredo rešil začasni proračun.

Socialno zavarovanje.

Socialno zavarovalni odtok se je zopet enkrat sešel danes dopoldne za pol ure, a ta čas je bil dosti dolg, da se je pokazalo vse polno novih nevarnosti za vzprejem pododsekovih sklepov. Do tega da bi prišla predloga v državno zbornico, je še dolga pot. Sploh ne more nihče reči, ali bo sploh prišla v sedanji obliki.

Poročali smo že, da je pododsek sprejel izjemna določila za Galicijo in Bukovino, ki smo jih že opisali. Danes so proti njim nastopili Čehi. Češki agrarci so izjavili da jih ne sprejmejo, če se ne napravi meja k večjemu petih let, po katerih ima stopiti zakon tudi tam v popolno veljavo. Kratohvil je v imenu Mladočehov povedal,

LISTEK.

000000

Nora starka.

(Poljsko spisal And. Niemojewski.

Divji, strašen obraz. Vedno namršene obrvi, temen pogled. Barva čela je medena, zagorelo je, pokrito z nesnažo, polno brazd. Postava napol naga, odeta v umazano-barvno kri'no. Na prsih je raztrgana srajca, nepreoblečena že šest let. Kdorkoli ta ženski strah sreča, se boječ umakne s poti. To je znana nora starka!

Zakaj stara? — Ha, tu časi hitro bežé! Šest let večkrat človeka spremeni v sterca.

Vsak dan oko'u polodne gre starka v tisto stran, kjer je Radoha. Čudno nemirna je tedaj. Dih hitro, nikogar okolu sebe ne vidi, žalostno gleda v daljo in začenja teči. Leti mimo stare Zigmuntove jame, izginje v Mrtvem gozdu in hiti potem ob Pšemši k nekdanjemu rudokopu »Božjega blagoslova«, ki je podoben danes kakemu gobokemu kraterskemu žre'u, ki ga je zalila voda. Ko se bliža temu kraterju, začenja gluho »čati, strašni njen obraz izraža velik strah, usta se krčevito pregibajo. Pade na kolena, polirije obraz z rokami, kot bi se hote'a tako oprostiti kake prikazni, n'en krik se razlega daleč, nazadnje se ihte skloni k zemlji, vedno tišje plače, vedno slabše; zaspi. Še po solnčnem zahodu vstane, gre dalje, obkroži polja, bi-

vališča, vedna pobotnica, nora starka.

Pred šestimi leti nekega lepega popoldne je šla ona tod kot mlada, krasna soproga. Njen obraz je bil lep, oči jasne, nabrane v smeh. Teden po poroki je šla tod nesoč možu obed. Mož je de'al v jami. Tega kraterja pa takrat še ni bi'o. On je takrat nastal pred n'erimi očmi.

Tu je vre'lo življenje. Iz mogočnega dimnika se je valil dim, ko'lesa nad jama niso stala. Na rampi so rojile množice. Sto in sto ma'ih vozičkov je drčalo semintja. Vse to je izginilo kakor sen.

Na dnu jame je nekaj stotin rudarjev v hodnikih, pri navzdol vodečih potih, tvorilo drug svet, svet podzemeljski. Jama »Božjega blagoslova«, ena manjših v nizini je dajala velikanski dobiček, radi lahkode, s kakršno se je tu dobivalo oglje.

Toda na južnozahodni strani. Kjer je bil najdražecenejši sklad, je stala me'a rudarskega prepovedanega sadu. Kolikokrat so se tam lotili, tolikokrat se je pokazal najhušji sovražnik rudnika plin, imenovan poka'ni, ker če se enkrat z veliko silo razlije po hodnikih rudnika, povzroči prepih zraka in vzdigne prah.

Več let je bil mir, plin se ni pokazal, pozabilo se je na mejo, ki bi se jo ne smelo prestopiti. Nekega dne pa je zman'kalo lesa v jami. Sklenilo se je del stare jame oropati, to se pravi, vzeti od tam les, podpirajoči skale. Približali so se tudi onemu usodnemu nasipu

Toda komaj so premaknili prve pod-

pore, se je razlegel strašen tresk, skala je počila, začela se va'iti, a skozi odprtine se je razlil plin s tako silo, da je bil po nekaj minutah izhod iz jame že zaprt. Plin je zalil glavni hodnik in prišel po navzgor vodečih potih tudi na nadstropja. Nato se je začela si'no valiti zemlja, ki je bila na kakih dvesto metrov razrta, udiranje zemlje je doseglo površje, odbrlo se je veliko žrelo, iz nevidnih virov je vdarila vanj voda in ga napolnila prav do roba.

Jama »Božjega blagoslova« z nekaj stotinami delavcev zaprtih v njenih globinah je nehala biti.

Kdor je to videl, je lahko znorel.

Dan je bil zelo lep, solnce je priš'o na polodne, okolu so šumela drevesa Radohe, ko se je naenkrat ob negah mlade žene odprla zemlja, pokazal se črn, strašen prepad, v globino so ropotale rampe, vozički množice delavcev, a čez kratek čas je vse to izginilo kot kaka strašna prikazen, zalito od vseh strani z v prepad vdarjajočo vodo.

Na dnu tega pekla pa je ostala sreča mlade žene, njen mož, njena cela bodočnost, nien razum.

Od takrat bledi v nočeh po okolici, prehitro postarana, raztrgana, temna, divja. Toda vsaki dan okolu polodne se vzbudi preteklost v njenem spominu, nemirna hiti skozi Mrtvi gozd, ob Pšemši, teče k oni strani jame, kjer nien mož čaka obeda. Vsek dan prepađa pred njenimi nogami zemlja, odpira se strašno žre'lo, padajo rampe, množice, na kar udarja voda. Strašen krik

se razlega okolu. Z boleznim krikom pada nora starka na zemljo, valja se, joka, joka vedno tišje, tišje dokler naposled ne zaspi

Kolikokrat jo vidim na tem mestu, tolikokrat se hoče tudi meni zmošati misel v glavi.

000000

Poljska kri.

(K premijeri dne 27. t. m.)

Prvo dejanje. Grof Boleslav Baranski (g. Strmac) je razsipen lahkoživci, ki se ne briga za propadanje posestva ter živi daleč od svojega gradu Krasnovola v Varšavi le zabavi in igri. Zadolžen je na vse strani. Njegov stari prijatelj Jan Zaremba (g. Grund) mu ponuja svojo hčer Jeleno (g. Polakova), ki bi mogla s svojo visoko doto in dobrim gospodarstvom se rešiti posestva grozeče propalosti. Toda oholi grof Boleslav, zvan Bolo, odbije ponosno to ponudbo in izjavlja Zarembi, da vzame rajši za ženo gospodinjjo, ki mu jo odstopi prijatelj Popiel (g. Binički), da mu vodi gospodarstvo ali pa kakšno kmečko dekle; prodal se noče za Jeleno, katere ne pozna in ne ljubi. Na plesu se seznanj z Vando Krasinsko (gdč. Zličarjeva), plesalko varšavske opere, zaročenko Popielovo. Tudi Jelena je na plesu, a nje niti pogleda. Popiel kot dober prijatelj mirno gleda, kako se zabava Bolo z njegovo Vando. Jelena zve, da je Popiel obljubil Bolo, odstopiti mu svojo gospodinjjo Marinyo, ki ga naj reši

da ne more dopustiti daljne razprave, dokler se vlada ne dogovori s češk. stranka vprašanje pri uradih, ki se bodo v izvršitev socialnega zavarovanja ustanovili, in dokler se na vse obrtnike tudi na take, kateri imajo nad 2400 K izkazanih dohodkov, ne raztegne zavarovanje, seveda z državnim prispevkom. Bušival je pa v imenu radikalcev zahteval posebna določila za Češko namreč ustanovitev posebnega zavarovalnega urada za Češko.

Glede na jezikovno vprašanje je že pododsek § 30 a), sklenil, da morajo biti uradniki, v okrajnih uradih jezikovno vsposobljeni; obenem je za to, ker so se Nemci bali, da bi ne bili preglasovani, prepustil odseku v rešitev dr. Winterjev predlog, ki zahteva, da morajo biti deželni jeziki tistih dežel, na katere se zakon razsteza, razpravni in uradni jeziki vseh zavarovalnih uradov in sodišč.

Naskok češke delegacije napoveduje obstrukcijo socialnemu zavarovanju. Po naši sodbi je to razumeti tako, da Čehi ne dopuste predloge, preden ne bo ta predloga del programa tiste vlade, med katero bodo tudi njihovi parlamentarni zaupniki. Sam na sebi bi torej ta naskok še ne bil tako nevaren, toda vsled njege pridejo na dan še drugi nasprotniki, zlasti zastopniki kapitalistov in veleindustrije.

Ne verjamemo, da bi to novo dejanje češke politike pomnožilo veljavo češke delegacije, ki je vedno bolj razbita, in vedno bolj neumljiva, čim bolj postaja »samo-češka«.

Tiskarsko gibanje.

Štrajkujoče stavce je sklicalo 20. jan. ljubljansko vodstvo del. organizacije na shod v Mestni dom. Za potrebno so spoznali, da jih sklicujejo, kajti štrajk trpi dalje časa nego so tiskarski delavci mislili. Drugekratki so le malo poropotali, pa so se lastniki tiskarn takoj zbalili in jim dovolili vse njih tarifne zahteve. Sedaj je drugače. Dve dobri tretjini tiskarn stoji trdno in se ne udajo neopravičenim in pretiranim zahtevam tisk. delavcev. Mi se ne upiramo povišanju tedenske plače, dasi za avstrijske tiskarje časi niso ugodni. To povdarjamo zato, ker so nam na svojem shodu očitali, da nismo principali pošteni, da smo delavstvu neprijazni. Mi smo delavstvu dali vse kar je od nas zahteval tarif in še iz svoje proste volje marsikaj dodali delavcem, ki so bili v potrebi, zlasti v boleznih ali v slučaju smrti vdovam in sirotam.

Teža bi ne omenjali, ko bi se nam na javnem shodu ne očitalo nepoštenost in neprijaznost do delavcev. Kako prijazna je bila pa delavska organizacija do lastnikov tiskarn, dokazal je drastičen slučaj v naši tiskarni. Pred nekaj leti so snovali franjevci v Dalmaciji tiskarno. Poslali so zato enega svojih zastopnikov franjevca v Ljubljano, da si pridobi nekoliko vpogleda v tiskarsko obrt, da potem lažje vodi novo tiskarno. Prišel je v našo tiskarno ter je proučeval knjigovodstvo, poslovanje v pisarni, prišel je tudi v tiskarno, kjer se mu je tudi kazalo črke, omare, okraske, želel je tudi praktično poskusiti, kako se stavi, seveda ne zato, da bi se naučil, ker je hotel le nekaj dni se muditi v Ljubljani. Komaj pa je to opazil zaupnik organizacije, bil je v tiskarni takoj ožen v sirehi, češ, tega ne trpimo, to je nov vajenec (!) in tiskarna nima pravice vsprejeti novega vajenca pri tem številu stavcev. Naš gost se je moral umakniti iz prostorov naše tiskarne, ker so nam stavci zagrozili, da sicer

propasti; v nagli odločitvi sklene, da se Boli osveti in da preoblečena kot kmetica pod imenom Marinye stopi v Bolovo službo.

Drugo dejanje. Bolo in njegovi prijatelji se zabavajo v Krasnovoli in kartajo. Zarembo, ki je pokupil Bolove menice, prihaja s sodnimi uradniki, da zarubi vse pohištvo. Malo nato pride Popiel, ki vodi preoblečeno Jeleno ter pravi, da je obecana gospodinja. Jelena prevzame gospodinstvo in kmalu ima vso oblast v Bolovi hiši. Prenehale so veselice, več se ne pijančuje in karta, vse dela svojo dolžnost, a Bolo se polagoma vname za Jeleno. Ko pride k Boli plesalka Vanda, da ga zopet pridobi, jo Bolo odbije, ker brez Jelene mu ni živeti.

Tretje dejanje. Jelena je čudodelka, Bolovo imetje se je znatno dvignilo, dolgovni so plačni, povsod vlada red in mir. Izprevod žanjic in koscev prihaja, na čelu mu Jelena, da z vencem klasja ovenča gospodarja grofa. Bolo odkloni venec in ga izroči Jeleni, češ le ona si ga je zaslužila. Zdej pričakuje Bolo goste; Zarembo in njegova hči sta naznanjena. A pride le Zarembo, ki pove, da se je Jelena vnela za drugega moža in da zato ne pride. Bolo je tega le vesel. Tedaj pride gospodinja Jelena-Marinya in odpove službo, ker je svojo nalogo dovršila, in hoče oditi. Bolo pa jo prosi, naj ostane za vselej kot njegova žena. Jelena pove vso istino, in intriga se zaključuje s poroko.

cccccc

takoj stopijo v štrajk. Povabili smo ga v pisarno, da se seznanimo s pisarniškim poslovanjem. Toda ljudje božji, ali mislite, da so bili sedaj stavci mirni? Ne! Tudi sedaj so grozili s štrajkom, ako takoj naš gost ne zapusti tiskarniških prostorov. To je pač največji škandal, kakršnega so zmožni le samodržci, nasilniki. — A mi smo morali vse to tiho prenesti, ako nismo hoteli ostati brez delavcev. Takih razmer več ne bomo trpeli, takega nasilja, takih krivic je enkrat za vselej konec. Socialni demokrat ne bo gospodaril v naši tiskarni!

In v tem boju se gre za nadvlado, ki si jo hoče soc. dem. vodstvo pridobiti nad tiskarstvom. Za zboljšanje plač se soc. demokrat ne gre, ker zboljšanje plač se lastniki tiskarn niso ustavljali pri pogajanjih. Vso akcijo so soc. demok. voditelji speljali na strankarsko-politično pot in tirajo seboj vse tiskarske delavce, tudi take, ki so krščanskega mišljenja in ki med štirimi stenami obsojajo to gonjo, a nimajo poguma tega povedati. Vse drugače so postopali kršč. soc. stavci v Brnu pred petimi leti. Osrednja delavska organizacija tiskarjev jih je vrgla iz društva, ker niso hoteli izstopiti iz kršč. socialne zveze na Moravskem. Bilo jih je 33, a so imeli pogum izstopiti iz soc. dem. del. organizacije, ter so napravili svojo organizacijo. Sedaj jih je že čez 80 in zaposleni so v šestero tiskarnah na Moravskem. To so junaki, ki se niso hoteli vkloniti katekizmu soc. demokratov, ki so ostali tudi javno zvesti svojemu kršč. soc. prepričanju, a so ohranili povsod iste plače in isto oskrbo za bolezen, invalidnost, za vzgojino, kakor pri osrednji soc. demok. organizaciji, poleg tega imajo pa častno zavest, da so prebili zid soc. demok. tiskarske organizacije, da so s trudom in žrtvami zastavili delo za osnovo kršč. socialnih tiskarskih delavcev. Pri nas dosedaj naši somišljeniki pri tiskarnah niso imeli tega poguma. Morda se pa osokolijo sedaj, ko vidijo, kako vodstvo soc. demok. organizacije z nepotrebnim štrajkom zapravlja milijone delavskega denarja, ki bi se veliko boljše porabil za oskrbovanje za starost, za vdove in sirote tiskarskih delavcev.

Gremij tiskarn v Pragi je razpisal po listih ponudbe za vajence po tiskarnah vzletni se je obrnil na dijake obrtnih šol. In češki listi so poročali, da se je oglasilo nad 3000 vajencev za stavljenje, za strojnike 144 dijakov, za stavljenje na strojih med drugimi nad 100 ponudnikov z akademično izobrazbo. In češki listi dostavljajo: V takih razmerah pa si upa dunajsko vodstvo del. tisk. organizacije tirati svoje ljudi v štrajk! — Ali se ne pravi to brezvestno se igrati s srečo tisočev družinskih očetov. Ako bodo tiskarjarji prisiljeni po samoohrambi vzgojiti si v drugi organizaciji svojih, novih delavcev, koliko bo dosedanjih ostalo na cesti. Na vesti pa jih ne bodo imeli tiskarjarji, ki jim ne kratijo poštene plače, ampak soc. demokratični kolovodje, ki se v tem boju bore le za politično-strankarsko premoč, kateri se bomo ustavljali z vsemi silami.

Tomaž Pavšlarjeva milijonska pravda proti deželi kranjski.

Kakor smo že poročali, se je pred tukajšnjim deželnim sodiščem dne 21. t. m. vršila razprava na tožbo Tomaža Pavšlarja proti deželi kranjski na plačilo zneska 1 milijon 600.000 K. Senatu je predsednik sodni nadsvetnik dr. Travner, votanta sta bila sodna svetnika dr. Toplak in Boschek. Kot postranski intervenient pridružil se je tožbi dr. Oblak kot upravnik konkurzne mase »Glavne pošojilnice«. Dr. Oblak predlaga poravnavo, da plača dežela Pavšlarju 600.000 K in pravdne stroške. Zastopnik dežele dr. Dermastija takoj izjavi, da je vsaka poravnava izključena, ker bi javnost potem mislila, da je bila tožena dežela prisiljena skleniti poravnavo, češ, na Pavšlarjevih trditvah je vendar le nekaj resnice.

Nato začne Pavšlarjev zastopnik dr. Vallentschagg izvajati tožbo. Pavšlar je prodal deželi Kranjski svoje vodne projekte na Savi za 1 milijon 600.000 K. Med Pavšlarjem in deželo Kranjsko se je sklenila pravoveljavna kupna pogodba. Pavšlar trdi, da se je pravoveljavno pogodil glede svojih projektov z bivšim glavarjem pl. Šukljetom za deželo kranjsko. To se je zgodilo 11. junija 1909. Pavšlar je bil takrat pri glavarju pl. Šukljetu. Pogajala sta se glede projektov na Savi. Koncem razgovora je segel deželni glavar pl. Šuklje Pavšlarju v roko z besedami: »Tako naj bo, 1.600.000 K in mesto ravnatelj! En milijon se izplača takoj, glede plačila ostalih 600.000 K pa bo treba najti še pot. To bo že šlo, ker bo imel deželni odbor v kratkem sejo.« Tako opisuje ta dogodek Pavšlar sam in sedaj trdi, da je bila kupčija sklenjena za 1.600.000 K.

Toda dežela — tako nadaljuje Pavšlar — je pozneje tudi to kupčijo molče potrdila s tem, da je kupila dne

23. junija 1909. nekatere mline, glede katerih je imel Pavšlar opcijske pogodbe, in s tem prevzela tudi njegove vodne projekte.

Da se je glede njegove kupčije v deželnem zboru napravil izrecno kak sklep, ali da se je v deželnem odboru o zatrtje kupčiji sklepalo, tega Pavšlar niti ne trdi.

Vse druge tožbene navedbe so prazne in vsebujejo deloma napade na deželo in deželni odbor.

Tožena dežela Kranjska po svojem zastopniku dr. Dermastiji odgovarja, da je Pavšlarjevo razburjenje le umetno, kajti Pavšlar nikdar ni mogel niti za trenotek misliti, da je tožena dežela od njega kupila njegove vodne projekte. On se je vedno zavedal, da se z deželo samo pogaja, in to izhaja neglede na vse druge okolnosti iz njegovih lastnih spisov in dopisov na deželni odbor in druge urade.

Pavšlar trdi v tožbi, da se je dne 11. junija 1909. sklenila med njim in bivšim glavarjem pl. Šukljetom za deželo kranjsko kupna pogodba glede njegovih projektov za 1.600.000 K. Tak dogovor s Pavšlarjem bivši glavar pl. Šuklje odločno zanikuje; v resnici se takrat ni sklenila nikaka pogodba, in je Pavšlarjeva trditev naravnost izmišljena.

Ako bi bil Pavšlar o tem prepričan, da je dne 11. junija 1909. po bivšem deželnem glavarju pl. Šukljetu z deželo kranjsko sklenil kupno pogodbo glede vodnih projektov, potem ne bi stavil pozneje dne 3. julija 1909. deželnemu odboru pismeno ponudbo, ki se glasi:

Veselavni deželni odbor vojvodine Kranjske v Ljubljani.

Izvedel sem 28. junija t. l. na Dunaju osebo od ekscelence c. kr. poljedeljskega ministra, da se mi definitivno podeljena koncesija za vodno napravo na Jami pod Kranjem v najkrajšem času intimira.

Na podlagi tega sem se dne 30. junija dogovoril z visokim c. kr. finančnim ministerstvom, pogodil z visokim c. kr. železniškim ministerstvom glede oddaje električne energije 2000 HP slednjemu.

Z ozirom na to in z ozirom na zadnji svoj dogovor z velerodnim gospodom deželnim glavarjem pl. Šukljetom in deželnim odborom gospodom dr. Lampetom dne 11. junija t. l., v katerem sem se obvezal, veselavnemu deželnemu odboru prepustiti oba svoja vodna projekta na Otočah in na Jami pod Kranjem — proti temu, da se mi takoj izplača en milijon kron; 600.000 K pa v letnih obrokih po edenstotisoč kron, počenši s prvim letom, ko bo naprava na Jami dodelana in v obratu, — za katerih šest stotisoč pa se mi plačujejo 5% obresti od tistega dne, ko se mi izplača eden milijon kron v gotovini — in da se mi prepusti mesto obratnega ravnatelja; z ozirom na vse zgoraj navedeno si usojam veselavni deželni odbor najnujnejše prositi, da se do 12. julija 1909. blagovoli definitivno in obvezno izreči, ali mi odkupi oba navedena projekta pod 11. junija dogovorjenimi, zgoraj naštetimi pogoji.

Ako ne dobim do 12. julija t. l. za-prošenega odgovora, smatram vse naše dogovore za ugasle ter izvedem ta podjetja s posebno finančno družbo.

Pri tem blagovoli veselavni deželni odbor upoštevati to, da pri svojih razmerah nikakor ne morem odstopiti od zahteve, da se mi izplača do 1. septembra 1909. en milijon kron v gotovini ter blagovoli z ozirom na to uravnati svoje nadaljno postopanje v tej zadevi (mislim tu pred vsem na sklicanje deželnega zbora).

Z odličnim spoštovanjem
vdani

Tomaž Pavšlar m.p.

× × ×

Dne 12. julija 1909. se je vršila seja deželnega odbora, v katero je prišla tudi Pavšlarjeva pismena ponudba z dne 3. julija 1909. glede prodaje vodnih projektov. Sklenilo se je in pisalo Pavšlarju nastopno pismo:

Prejmi blagorodni gospod Tomaž Pavšlar, posestnik v Kranju.

Z ozirom na Vašo vlogo de praes. 3/VII. 1909 št. 10817 glede odkupa koncesij za električne naprave na Otočah in Jami pod Kranjem Vam deželni odbor javlja, da je Vašo deželi stavljeno ponudbo vzel na znanje, da pa ni kompetenten sklepati o njej.

Izvolite se v tej zadevi obrniti do deželnega zbora, ki bo najbrže sklican v zgodnji jeseni, kolikor se more do sedaj domnevati. Sklicanje deželnega zbora ni v oblasti deželnega odbora, zato tudi ne more sprejeti in ne določiti kakega roka.

Ljubljana, 13. julija 1909.

Pavšlar po preteku 12. julija 1909. ni šel — kakor je pretel v svoji pismeni ponudbi z dne 3. julija 1909. — k posebni finančni družbi, temveč je slej ko prej nadlegoval deželne odbornike in poslance ter jim ponujal svoje vodne projekte v nakup za deželo.

Da deželni odbor pokaže Pavšlarju pretiranost njegovih nepopolnih in radi tega celo neizvedljivih projektov, je sklenil in pisal dne 20. septembra 1909. Pavšlarju pismo sledeče vsebine:

Štev. 14826 — 1909. — V Ljubljani, dne 23. oktobra 1909. — Poročevalec deželni odbornik dr. Lampé.

Sklepi deželnega odbora seje dne 20. 9. 1909. glede električne centrale.

1. Od Pavšlarja je zahtevati vse načrte in pripomočke, iz katerih bodo jasno razvidne vse pravice, ki si jih je pridobil glede vodnih sil v Otočah, Jami in Svijlah, in pogoje, pod katerimi so mu bile te pravice podeljene;

2. Pojasni naj natančno razmere z mlinarji in drugimi posestniki zemljišč in vodnih pravic, s katerimi je pri izvršitvi enega ali drugega projekta vodnih sil računati, ter naj predloži deželnemu odboru vse z navedenimi udeleženci sklenjene kupne in druge pogodbe;

3. Naznani naj deželnemu odboru vse one posestnike zemljišč in vodnih pravic, s katerimi je sicer še pri izvršitvi vodnih naprav v Otočah, Jami in Svijlah računati, s katerimi pa še ni dosegel potrebnega sporazumljenja, ali glede katerih so sklenjene pogodbe zastarele.

Pavšlar je na to dne 8. oktobra 1909. predložil deželnemu odboru zahtevane listine in projekte, toda brez projekta »Jama«.

V tej vlogi pravi Pavšlar na koncu dobesedno:

»Stavljeno prodajno ponudbo z dne 3. julija 1909. vzdržujem v polnem obsegu.

Od mene predlagana kupnina poravnati se ima tem načinom, da se mi izplača 1 milijon kron pri sklepu pogodbe, ostanek 600.000 K pa v letnih obrokih po 100.000 K.«

V ravno navedeni vlogi je Pavšlar predložil deželnemu odboru svoje projekte, toda brez projekta »Jama«. Z ozirom na poziv deželnega odbora, da naj predloži tudi projekt »Jama«, se je obrnil Pavšlar dne 13. novembra 1909. na poljedeljsko ministerstvo, kjer je takrat ta projekt ležal, s prošnjo, da ga naj da deželnemu odboru na razpolago.

V dotični prošnji na poljedeljsko ministerstvo pravi Pavšlar:

»Jaz sem radi realiziranja te svoje koncesije z deželnim odborom kranjskim v pogajanjih in sem od te strani naprošen dotične načrte za kratek čas predložiti.«

Dne 13. novembra 1909. pa govori Pavšlar samo o pogajanjih z deželnim odborom glede prodaje svojih projektov; o kaki sklenjeni kupni pogodbi mu še ničesar ni znanega.

Iz Pavšlarjevih obeh vlog z dne 8. oktobra 1909. na deželni odbor in z dne 13. novembra 1909. na poljedeljsko ministerstvo pa tudi sledi, da si je Pavšlar kratkoma izmislil trditev v tožbi, da je bila njegova ponudba z dne 3. julija 1909. z nujnim predlogom dr. Lampeta v deželnem zboru dne 23. septembra sprejeta in stem kupčija z deželo glede njegovih vodnih projektov sklenjena. Kajti, če bi bil Pavšlar prepričan o tem, da se je dne 23. septembra 1909. v deželnem zboru njegova ponudba sprejela in je nastala obvezna pogodba z deželo, potem ne bi stavil glede svojih projektov deželi novih ponudb in ne bi pisal ministerstvu, da se pogaja s kranjskim deželnim odborom.

Dne 22. decembra 1909. je deželni odbor Pavšlarju vrnil njegove projekte.

S tem je bila stvar za deželni odbor končana. Pavšlar le še ni miroval in je 12. marca 1910. deželnemu odboru zopet predložil svoje projekte. Projekti so ležali pri deželnem odboru do novembra meseca.

Dne 22. novembra 1910. je Pavšlar napravil na deželni odbor vlogo nastopne vsebine:

Visoki deželni odbor vojvodine kranjske v Ljubljani.

Z ozirom na svojo vlogo od 3. julija 1909. v zadevi vodnih projektov na Savi na Gorenjskem si usojam visokemu dežel. odboru vojvodine kranjske vlnudno javljati, da moja tozadevna ponudba z dne 3. julija 1909. nepreključno ugasne dne 25. novembra 1910. o polnoči, ako se visoki dež. odbor glede nakupa imenovanih projektov do tega stavljenega roka nepreključno obvezno z menoj ne pogodi.

V tem poslednjem slučaju blagovoli visoki isti odrediti, da se mi vsi

vloženi projekti do 26. novembra do-
poldne zanesljivo vrnejo v Kranj.

V Kranju, 22. novembra 1910.

Tomaž Pavšlar m. p.

× × ×

Dne 25. novembra 1910. je deželni
odbor vrnil Pavšlarju vse načrte in
spise.

Se 22. novembra 1910. je Pavšlar
ponujal s pismeno vlogo deželniemu
odboru svoje projekte v nakup. Iz tega
sledi, kako neresnična je Pavšlarjeva
trditve v tožbi, da je dežela Kranjska
za nakupom mlinov, ki se je izvršil dne
23. junija 1910. prevzela tudi njegove
projekte in s tem sklenila z njim kupno
pogodbo.

Ako bi bil Pavšlar prepričan, da je
dežela z nakupom mlinov dne 23. junija
1910. res kupila od njega tudi njegove
vodne projekte, potem jih dne 22.
novembra 1910. ne bi bil s pismeno
vlogo deželi zopet ponujal v nakup.

Do dne 25. novembra 1910. ko mu
je deželni odbor vrnil vse njegove pro-
jekte in listine, Pavšlar ni vedel še ni-
česar o kakih sklenjenih kupčiji, temveč
je deželi stavljal le ponudbe. Ko je pa
Pavšlar po vrnitvi projektov dne 25.
novembra 1910. prišel do prepričanja,
da dežela njegovih projektov noče ku-
piti, je začel trditvi očividno neresnico
in izrekel prvokrat trditve, da je dežela
znjim itak že sklenila kupno pogodbo
glede njegovih vodnih projektov. O ne-
resničnosti te trditve je Pavšlar moral
biti in mora biti še danes prepričan z
ozirom na vsebino njegovih lastnih
vlog na deželni odbor in druge urade,
in je vsaka pomota pri njem izklju-
čena.

To povsem neresnično trditve gle-
de vže sklenjene kupčije z deželo je iz-
rekel Pavšlar prvokrat v svoji vlogi na
deželni odbor z dne 1. decembra 1910.

Vkljub temu, da trdi Pavšlar v
svoji vlogi z dne 1. decembra 1910., da
je dežela kupila njegove projekte za
1.600.000 K, vendar je šel železniškemu
ministerstvu na prodaj ponujat svoje
po njegovi trditvi vže deželi prodane
projekte. To se je zgodilo dne 25. febru-
arja 1911. in 3. marca 1911. Ponudil jih
je železniškemu ministru za 1 milijon
200.000 K.

Iz tega sledi, da je bil Pavšlar v
svesti si svoje neresnične trditve o
sklenjeni kupčiji z deželo, kajti druga-
če bi svojih projektov ne šel ponujat
železniškemu ministru za 400.000 K
manj, kakor jih je po njegovi neresni-
ni trditvi prodal deželi.

Zato tudi ni čudno, da je bil vsako-
do, kdor je stvar malo od bližje poznal,
naravnost osupnjen nad zpovedbo, ki
jo je podal Pavšlar zaslišan kot prič-
na glavni razpravi proti glavnim kriv-
cem pri polomu »Glavne posojilnice«.
Tu je Pavšlar pod prisego izpovedal, da
je dne 11. junija 1909. sklenil kupno
pogodbo glede svojih vodnih projektov
z glavarjem pl. Šukljatom za deželo
Kranjsko. To njegovo pričevanje je na-
ravnost v nasprotju z vsebino njegovih
lastnih popreje omenjenih vlog na de-
želni odbor in druge urade, v katerih
vlogah Pavšlar do 1. decembra 1910. o
sklenjeni kupčiji še ničesar ne ve, in te
vloge vsebujejo samo ponudbe. Da bi
pa Pavšlar vsebino svojih lastnih vlog
pozabil, tega mu nihče ne bo verjel.

Kot odgovor na tožbo so se navaja-
le še druge okolnosti in so se predla-
gale še drugi dokazi, po katerih se bo
dognalo, da je Pavšlarjeva trditve o
sklenjeni kupčiji z deželo glede vodnih
projektov sama izmišljotina, in da je
torej tožba, s katero zahteva Pavšlar
na podlagi te pogodbe plačilo kupnine
v znesku 1 milijon 600.000 K, povsem
neutemeljena.

Nato so še sledila pravna izvaja-
nja, da v smislu določb deželnega vo-
lilnega reda pravoveljavna kupna po-
godba za deželo nastati ni mogla, če
tudi bi bile vse Pavšlarjeve navedbe
resnične.

Sodni dvor je odklonil vse predla-
gane dokaze in izrekel, da se dostavi
razsodba pismeno.

**Brezdovno je, da bo zavrnil Pav-
šlarjevo tožbo, ker drugače bi sodni
dvor ne odklonil vseh dokazov.**

Idrijske novice.

† Ivan Mrak. Dne 19. jan. smo izročili
v Sp. Idriji zemlji 30letnega župnega upra-
vitelja Ivana Mraka. Udeležile so se po-
greba velike množice. Tudi c. kr. rudniško
ravnateljstvo v Idriji je poslalo zastopnika,
g. rudniškega svetnika Sojka. Duhovnikov
je bilo 18, med njimi 6 pokojnikovih sošol-
cev. Farani pa so v kljub slabim potom pri-
šli iz najdaljših hiš obsirne župnije, kakor
nikdar v letu. Saj je pa tudi tako splošno
žalovanje po rajnem g. upravitelju, kakor
je mogoče le po duhovniku, ki je žrtvoval

svoje moči in vse, kar je imel, za srečo
ljudstva. Delaven pa je tudi bil rajni Mrak
vsestransko za svoje farane, med katerimi
je bival ves čas svojega duhovskega delo-
vanja, šest let in pol. Goreč duhovnik se je
trudil zlasti, da se je namnožila in v do-
brem utrčila Marijina družba za dekleta.
Prav tako pa mu je bila na srcu poštena,
krščanska izobrazba. Ustanovil je torej
slov. katol. izobr. društvo, ki se je lepo
razvijalo pod njegovim vodstvom. Vnet za
dobre mladeniče je pridružil izobraževal-
nemu društvu tudi »Orla«. Ker je pokazal
toliko zanimanja za ljudsko izobrazbo, iz-
voljen je bil za načelnika dekanjskemu
odboru izobraževalnih društev. Vedoč,
kakšen pomen imajo časniki, je delal mnogo,
da so se krščanski listi širili med fari-
rani. Uspeh se je kazal posebno ob voli-
tvah, ob občinskih, deželnih in državno-
zbornskih je bila ves čas njegovega bivanja
Spodnja Idrija po večini v taboru S. L. S.,
kar mu je bilo prijetno plačilo za njegov
trud. Mnogo je delal, da dobe dobri nje-
govi župljani v Kanomlji vendar enkrat
po cesti stik z vnanjim svetom. Zato so
ga kaj radi imeli in radi prihajali na njego-
ve priredbe v društvu ali v korist »Slov.
Straže«, katere podružnici je bil tudi na-
čelnik. Bil je goreč mladino ljubljen in odkrit
prijatelj krščanskega učiteljstva ter je zato
z veseljem sprejel izvolitev za podpred-
sednika idrijske podružnice Slomškove
zveze. Mnogovrstno organizacijsko delo-
vanje pokojnika ni stalo le mnogo napora,
ampak tudi velikih žrtev, ki jih je pri
skromnih dohodkih kot kaplan in tudi kot
upravitelj težko zmagoval. V plačilo mu
je spoštovanje, ki ga je vžival rajni upra-
vitelj pri svojih župljanih brez razlike. Za-
to se nismo čudili velikim množicam, ki
so ga spremlile na poti v grob, pa tudi ne
solzam, ki so se lesketale v očeh mladine
in odrastlih — vsem od kraja, v znak splo-
šnega žalovanja po pokojnem gosp. upra-
vitelju. Ne boš pozabljen kmalu, dragi
Ivan! Tvoji župljani in znanci se Te bodo
hvaležno spominjali v molitvi.

— Idrijsko učiteljstvo in dr. Ravnihar.
»Slov. Narod« z dne 22. t. m. je prinesel de-
belo tiskano poročilo, kako je dr. Ravnihar
zagotovil idrijskemu učiteljstvu dobro-
te nove službene pragmatike. Z bombastič-
no samohvalno pripovedujo »Narod«, da je
sprejel poročevalce vrščene idrijskih uč-
iteljev v kategorijo b, tako, da bodo de-
ležni prejemkov XI., X. in IX. činovnega
razreda. Dalje je vložil tudi neko resolucijo
v prilogi pokojnin in službenih let. Kaj
je res? Sedaj se je razpravljala v zbornici
službena pragmatika za srednješolsko uč-
teljstvo. Dr. Ravnihar je res vložil neko
resolucijo, v kateri se vlada pozivlja glede
pokojnin vpoštovati tudi službeno dobo,
ki jo je učitelj napravil na kakih privatni
javni ljudski šoli. Da bi bil pa sprejel poro-
čevalce določbo v poročilo, da se uvrsti u-
čiteljstvo v Idriji (ljudskošolsko učiteljstvo)
v kategorijo b. je pa bosa. Referent tega ni-
ti ne sme. Referent Kemetter je glede tega
vprašanja poslal Ravniharja k ministru
za javna dela. S katerim portirjem ali dru-
gim človekom je Ravnihar pri ministru
prišel v stik, ni znano. Res pa je, da je
»Narod« zopet po stari navadi farbal. Že-
leti je, da se učitelji v Idriji, ki nosijo naslov
uradnikov, uvrste popolnoma v službeno
pragmatiko državnih uradnikov. Toda za-
to je prišel Ravnihar prepozno. Drugi so
preje vstali. Pripomniti je tudi, da dr. Ravniharja
pri glasovanju o učiteljski službeni
pragmatiki niti v zbornici ni bilo in da ta-
ko niti za lastno resolucijo ni glasoval.

— Iz Idrije. Pod pokroviteljstvom Nj.
Vel. cesarja Fr. Jožefa I. stojiče veteransko
društvo v Idriji je imelo v nedejo, 18.
januarja t. l., svoj občni zbor. Društvo ima
okrog 10.000 K premoženja v denarju, 244
dežanskih in 3 častne člane; med temi je
140 uniformiranih članov. Občni zbor, ki je
bil zelo številno obiskan, je imenoval čast-
nim članom veteranskega društva svojega
poveljnika g. Fr. Kosa, posestnika in hrani-
lilničnega uradnika v Idriji, z ozirom na
njegovo 30 letno nesebično in marljivo na-
čelovanje društvu. Patriotičnemu in hu-
mannemu delovanju idrijskega veterans-
kega društva želimo tudi v prihodnje naj-
lepših uspehov.

Amerika — pisana mati!

Iz »Glasa Naroda« posnemamo na-
slednje podrobnosti o »dobrotah«, ki jih
izseljenci uživajo od nove matere Ameri-
ke, pod katere okrilje mnogi tako brezum-
no hite. Če le mogoče, jih koj ob prihodu
na »otok solza« — Ellis Island — neusmi-
ljeno požejo nazaj, odkoder so prišli, ne
meneč se za škodo in nesrečo, ki jo reve-
žem s tem povzročijo. Tako so pred Božič-
em kratkoma zavrnil deset Hrvatov in
štiri Bošnjake, ki so se na parniku »Ar-
gentina« pripeljali v New York, češ, da ne
bodo dobili dela. Vsi ti izseljenci so bili
zdravi, močni ljudje in vsak je imel pri se-
bi nad 25 dolarjev in natančen naslov, kam
potuje. Zastopnik avstr. parob. družbe se
je takoj brzojavno obrnil na neko tvrdko
v Miamisburgu O., če bi hotela sprejeti te
izseljence na delo, in tvrdka je tudi takoj
brzojavno odgovorila, da dotičniki lahko

pri njej nemudoma stopijo v delo. Toda za-
man; izseljenška komisija je ostala pri svo-
jem odloku rekoč, da je v Ameriki delav-
cev že mnogo preveč. — Neka Ana Mu-
eller se je s svojimi otroci pripeljala na
parniku »President Grant«; namenjena je
bila k svojemu bratu Johnu Reissu v New
Yorku. Ko so jo vprašali po možu, je po-
vedala, da pride v kratkem za njo, ker ima
odslužiti še par mesece vojaške službe.
Komisija jo je z otroci poslala nazaj in bo
morala cela družina v očetovem spremstvu
še enkrat napraviti dolgo in drago vožnjo
v Ameriko. — 17letnega Rubena Gerber
so zavrnil, češ, da je preslabotnih kosti,
v resnici je pa fant popolnoma normalne
rasti. — Radi kratkovidnosti so deporti-
rali 17letno Ethel Fried, ki je doslej vedno
dobro videla in vidi tudi še sedaj. — Kako
se godi izseljencem, ki so bili tako srečni,
da so jih spustili v deželo, nam povedo te-
le vesti: V Michiganu še vedno divja ru-
darska stavka; sam vladni komisar Dens-
more je izjavil, da je pravica na strani de-
lavstva in da lastniki rovov niso modro
postopali, ko so odklonili pogajanja z de-
lavci. Voditelji rudarjev se posvetujejo, če
bi ne kazalo proglasiti generalne rudarske
stavke po celih Združenih državah. — V
Black Diamond premožavnikovih so varnost-
ne naprave tako pomanjkljive, da se je ne-
davno v nekem rovu utrgal strop, o čemer
je bilo več rudarjev mrtvih in težko po-
škodovanih. Zato je 840 rudarjev stopilo
v štrajk. — V Indianopolisu štrajkajo most-
ni delavci. — Uprava Erie-železnice je od-
pustila 6000 delavcev, ker so mnoge to-
varne ob železnici ustavile delo in zato na
železnici ni tovarnega prometa. Iz istega
vzroka so tudi mnoge druge železnice od-
pustile na tisoče delavcev. Brez dela je
nešteto tovarniških in železniških delav-
cev — sedaj v najhujši zimi. Pennsylvan-
ska železnica je tudi ostalim delavcem v
delavnih znižala delavni čas od 50 na 40
tedenskih ur. Tudi rudniki so odpustili
brez števila delavcev. — Ogrski notranji
minister je že pred Božičem razposlal
okrožnico na vse občine, v kateri svari
prebivalstvo pred izseljevanjem v Ame-
riko. Naši ljudje pa naj bodo posvarjeni po
ravnokar navedenih dejstvih, da si vsak
preje stokrat premisli, predno se napravi
po srečo v Ameriko. Kako nemila je ondi
človeku celo mrtva narava, nam z nova
pričajo silni viharji, ki so minule dni divjali
ob newyorški obali; hitrica je znašala 96
milijonov na uro. Škoda je velikanska; mnogi
hoteli ob obrežju so se podrli, ostali so vsi
poškodovani. Po kletih stoji voda. Ribiške
koče je vihar odnesel. Ljudje so v smrtnem
strahu bežali po ulicah in glasno prosili
Boga, da bi prizanesel mestu. Železniške,
brzojavne in telefonske zveze so mnogo-
kod pretrgane; del New Jersey Central
železnice je pod vodo. Prizadeta je vsa
vzhodna obal, škoda znaša mnogo milio-
nov. — V mehikanski državi Sinaloa je
zavladala taka beda, da stariši more svoje
lastne otroke in jih jedo. Ljudje v strašni
lakoti kar blazine; nekatere matere žrtvu-
jejo same sebe, da otroci ne pomrjo gla-
du. Inženjer Otto Hallmer, ki je te strašne
razmere videl na lastne oči, je komaj ušel
iz nesrečne dežele. S svojim spremstvom
se je moral boriti z banditi na življenje in
smrt. Nato so 23 dni potovali skozi pušča-
ve in se hranili z mesom mul, kač in pre-
rijskih psov.

Glasta.

Ij G'asbena Matica v Ljubljani javlja
svojim članom in glasbenim krogom, da so
članom namenjene muzikalije za dr. leto
1913/14 ravnokar dotiskane. Člani »Gl. Ma-
tice«, ki plačujejo letno članarino 6 K, do-
bijo letos 3 zvezke muzikalij dragocene
vsebine in sicer: 1. Dr. Ant. Schwab: »Zla-
ta kang'ica«, za sopranski samospjev, meš.
zbor in veliki orkester. Izdaja s spremlje-
vanjem klavirja in harmonija. 2. Ant. La-
jovic: »Gozdna samota«. Troglasen ženski
zbor, s spremljevanjem orkestra. Izdaja s
spremljevanjem klavirja. 3. 12 slovenskih
in hrvaških mešanih zborov. Uredil M. Hu-
bad, ki obsega: 1. Dr. A. Schwab: Koncert-
no polo »Še ena«. 2. E. Adamič: Tri ve-
černe pesmi: a) Solnce zašlo za gore; b)
Solnce se je skrilo; c) Že iz daljave mrak
prihaja. 3. Dr. G. Ivavic: »Milada«. 4. Slov.
nar. pesem »Slovo«, harm. Jos. Pavčič. 5.
6 za koncertno izvajanje prirejenih hrv.
narodnih pesmi, ki sta jih priredila Ant. An-
del in Iv. Zajc: O jesenske duge noči. —
Igra kolo. — Češi me, češi! — Dragi je da-
leko. — Prevarani zet in Oi, Korano! Te
skladbe se dobivajo pri Gl. Matici v Ljub-
ljani. Vsako pomnoženje je po zakonu pre-
povedano. Hrv. narodne, za koncert prire-
jene pesmi Andelove se smejo javno izva-
jati le, če si je izvajajoče društvo kupilo
pesmi pri skladatelju Ant. Anđelu v Zagre-
bu, ki je te pesmi izdal pod naslovom »Na-
rodne pjesme iz hrvaških krajev«. I. sve-
zak ali pa prej omenjeni zvezek Gl. Mati-
ce v Ljubljani. Tržna cena za nečlane zna-
ša za vsak zvezek 3 K.

Kupujte le vžigalice: V korist obmejnim Slovincem!

ČESKONEMSKA SPRAVNA PO- GAJANJA.

Dunaj. Pri včerajšnjem sprejemu za-
stopnikov čeških in nemških strank je
predložil ministrski predsednik predloge
glede ureditve jezikovnega vprašanja pri
deželnih uradih, reforme češkega deželno-
zbornskega volilnega reda, spremembe dr-
žavnoborskega poslovnika. Jutri predloži
nove predloge. Opozicijonci so sprejeli
predloge ad referendum za svoje klube.
Prvi vtisek je bil malo povoljen. Poslanci
so se jako pesimistično izražali.

ŠKANDALI V DUNAJSKEM OBČIN- SKEM SVETU.

Dne 23. t. m. so bili v seji dunajskega
občinskega sveta velikanski škandali. So-
cialni demokratje so več minut zvižgali in
razbijali. Iz štirih sej so izključili socialne
demokrate Moisl, Skareta, Winarskega in
Reumanna.

IZPREMEMBE V GENERALITETI.

Poveljnik graškega armadnega zbora po-
stal armadni nadzornik.

Vpokojen je na lastno prošnjo armad-
ni nadzornik general pehote Schoedler;
za armadnega nadzornika je pa imenovan
poveljnik 3. (graškega) armadnega zbora
Ernest baron Leithner, za poveljnika gra-
škega armadnega zbora je imenovan dose-
dani poveljnik 6. pehotne divizije v Grad-
cu Emil Colerus pl. Geldern. Poveljnik 10.
armadnega zbora v Przemyslu general pe-
hote Henrik vitez pl. Falkenfehd je pride-
ljen poveljstvu deželne breme. Za povelj-
nika 10. armadnega zbora je imenovan
podmaršal Hugo Meixner pl. Zweien-
stamm, brat poveljnika armadnega zbora
v Temešvaru.

PREPREČEN NAPAD NA NEMŠKEGA PRESTOLONASLEDNIKA.

Zaprl so leta 1887 rojenega krojača
Leopolda Salomona, ki je letel za presto-
lonaslednikovim avtomobilom. Sodijo, da
je Salomon blazen.

BALKAN.

Sloga veselil glede na otoke in na južno
Albanijo.

Vesile so se sporazumele glede na
južno Albanijo in glede na vprašanje oto-
kov. Vesile trojnega sporazuma izdelu-
jejo noto, ki se pošlje Turčiji in Grčiji.
Princ Wied pospeši svoje potovanje v Al-
banijo, ker so se tudi glede na posojilo
sporazumeli. Dne 28. t. m. odpotuje princ
Wied na Dunaj, kjer se predstavi cesarju
in konferira z grofom Berchtoldom. Z Du-
naja odpotuje v Rim, od tu pa v Albanijo.

Spor v bulgarskem častniškem zboru. —
Diktatura v Bulgariji.

Bulgarski častniški zbor se je razcepil
v dva tabora, ki se ljuto prepirata, kdo da
je vojno nesrečo Bulgarije povzročil. Prva
žrtev tega razkola je načelnik generalnega
štaba general Fičev, ki je odstavljen vsled
spletke Savova, ki vodi eno stranko častni-
kov. — »Agence telegr. bulgare« dementi-
ra v iznemostvu razširjena poročila, da
nameravajo v Bulgariji proglasiti dikta-
turo.

SRBIJA IN BULGARIJA.

Sofijska vlada dementira poročilo, da
je Bulgarija skušala s Srbijo skleniti novo
zvezo. Tudi v Belgradu pravijo, da na to
ni še zlepa misliti. (Nekaj se je v tem ozi-
ru kuhalo, pa se ni skuhalo.)

Dnevne novice.

+ Na adresu hrvaških pravašev. »Hr-
vatska« je napadla škofa dr. Antona Mah-
niča, češ, da stoji na »rusko-češkem stali-
šču« in brani »srbstvo« na Hrvatskem. Mi
pravimo na to samo to: To je tako idiot-
ski napad, da bi glasilo stranke prava
vendar moralo paziti, da se s takimi napadi
ne smeši. Škof dr. Anton Mahnič je pravi-
čen skozi in skozi. To je vse njegovo sta-
lišče. To kar trdi »Hrvatska« o škofu dr.
Mahniču je vrhunec gluposti. In s takimi
glupostmi se zelo škodi pravaštvu, pa tudi
list ob takih napadih izgubiva ugled in re-
sno upoštevanje. Treba je storiti v korist
pravaštva vse, da se v bodoče kaj takega
več ne zgodi. Slabi so pravaši tisti, ki me-
nijo, da bodo pravaštvu služili s takimi ne-
umnimi napadi.

+ Koliko je Pavšlar izdal za svoje pro-
jekte? Pavšlar se je pri Glavni posojilnici
zadolžil za skoro en milijon kron pod pret-
vezo, da rabi ta denar za svoje projekte.
Ker je sodišče priznalo Pavšlarju pravico
ubožnih, da lahko zdej brez stroškov tožbe
vloga, se moramo pač vprašati: Koliko so
pa Pavšlarja stali njegovi projekti? Tehnično
so njegovi takozvani »projekti« le splošni
načrti, ki niso prizadejali Pavšlarju ef-
fektivnih stroškov. Tvrde, ki so Pavšlar-
ju naredile te projekte, niso ne zahtevale,
ne prejele plačila, ker so si pridržale le
prednost pri oddaji zgradbe. To je splošno
običajno. Pavšlar bi bil plačal »projekta-
šele v slučaju zgradbe, ko bi delo dobila
druga tvrdka. Za nakup vodnih projektov
Pavšlar ni mogel izdati niti 50.000 K. Ljudski

glas je Pavšlarjevo vododarnost v tem oziru že pretiraval. Samo za eno vodno pravico je Pavšlar plačal večjo vsoto, za eno drugo čez tisoč kron, navadno je pa opravil za nekaj desetaki pri opcijah. Največ ga je stalo pravljanje. Koliko je plačal zastopniku in koliko mu je ostal dolžan, bosta najbrž le ona dva vedela. Ampak če je zapravljal Pavšlar 100.000 K, ostane še vedno vprašanje: kje je pa tri četrt milijona kron? Tudi če rečemo, da je Pavšlar kar kavalirsko denar vun metal in izdal brez potrebe en četrt milijona kron, ostane še vedno vprašanje: kje je pa pol milijona kron od tistega denarja, ki ga je Pavšlar vzel iz Glavne posojilnice?

Zmagala S. L. S. v Komnu. Pri občinskih volitvah v Komnu je zmagala S. L. S. v 3. in 2. razredu z vsemi kandidati 16 starih. V prvem so zmagali liberalci z dvema glasovoma večino.

Apostolstvo sv. Cirila in Metoda prosi gg. poverjenike, naj v kratkem dopišljejo nabrane prispevke in naznanijo število udov.

Le še nekaj števil premo cenj. naročniki našega lista, ki še niso obnovili naročnine za naprej! Naj se torej vsak požuri, da nemudoma dopišlje primeren del naročnine.

Ponesrečil se je mariborski stolni in mestni vikar č. g. Franc Simonič. Šel je na sprehod na bližnjo Kalvarijo. Ker so stopnice zelo ledene in polzke, je padel tako nesrečno, da si je zlomil desno roko v rami. Revez si ni mogel pomagati. Ko so ga našli, so ga prepeljali v mariborsko bolnišnico, kjer mu je primarij dr. Thalman prevezal roko. Kost v rami so bile močno zlomljene. Sedaj leži č. g. vikar, ki je že tolikim pomagal s svojim svetom do zdravja, doma. Zdravniki upajo, da bo bolnik moral delj časa čuvati postelji, predno bo ozdravil.

Leđa Nazionale v Trstu ima svoj redni občni zbor dne 25. t. m., to je v nedeljo v gledališču »Fenice«.

Za kratek čas. Iz Tomaja na Krasu. Pri nas životari neko liberalno društvo. Seveda leži na mizah tudi »Dana«. Može okoli tega društva so pa prišli na krasno misel. Prinesli so neki dan g. monsignoru Matiji Sila neko diplomu, češ da ga je društvo izvolilo za svojega časinega člana. Seveda se jim je g. monsignor zahvalil v primernih besedah za čast, sedeti v družbi »Dana«.

Zapuščina domoljuba. Te dni umrli dalmatinski rodoljub prof. Manfred Borelli je zapustil »Hrvatskemu dobrodelnemu društvu« v Zadru hišo, vredno 100.000 K.

Istrski deželni poslanec Pangerc, ki je tudi župan v Dolini pri Trstu, je kakor poročila »Novi Čas«, kot župan odstopil. Dne 22. t. m. si bo obč. zastop izvolil novega župana. Kakor nam poročajo, se gre v blagajni za 60.090 K.

Smrtna kosa. Iz Veliovca poročajo: Komendator na Reberci je 22. t. m. umrl. Pogreb bo v nedeljo. — V Gorici je umrla gospa Frančiška ud. Zottig roj. Princivalli, tašča višjega sodnega svetnika g. M. Rutarja.

Radi avtomobilne nezgode, ki se je pripetila 26. oktobra l. l. v Dobravljah na Vipavskem, se je vršila včeraj na licu mesta kazenska obravnava proti dr. Brečju. Po izjavah ponesrečenca in drugih prič je bil dr. Brečelj oproščan, ker se je doglano, da je bil nesreče kriv ponesrečenec sam.

Iz Tržiča. V l. 1913. je bilo pred mirovnim sodiščem, ki v občinski pisarni posluje ob petkih 59 razprav. Za poravnavo se jih je zglasilo pri tem uradu 19, od sodišča je došlo 40 tožba. Poravnanih je bilo 24, 35 pa ne.

Otvoritev podčastniškega doma v Pulju. V soboto dne 24. t. m. se bo v puški mornarični vojašnici ob navzočnosti adlatusa poveljnika vojne luke kontreadmirala Meyerna slovesno otvoril podčast. dom. Prostorji podčastniškega doma so isti, v katerih so imeli za časa zidanja častniške kazine častniki svoje prostore. Vstop v novi podčastniški dom imajo samo podčastniki, kateri imajo že štiriletno službo za seboj in ti šele od »mata« naprej.

Blaž Potočnikova čitalnica v št. Vidu nad Ljubljano priredi jutri 25. januarja 1914 v društveni dvorani pri »Cebavu« predstavo »Zaklad«, narodni igrokaz s petjem v štirih dejanjih. Začetek po litanijah. Konec ob šestih. — **Otrokom vstop ni dovoljen.**

Električni tok z Dunaja v Mödling. Mestna občina Mödling je sklenila z dunajsko občino pogodbo, po kateri dobi električni tok za razsvetljavo in za cestno železnico iz dunajske mestne elektrarne v Zillingdorfu. Tako se vedno bolj širi skupna preskrba z električnim tokom iz enega centra na višje daljave. Veliki projekt na Moravskem smo že popisali. Ta moravski projekt je narejen po vzorcu projekta kranjskega deželnega odbora. Tako se vedno bolj kaže, kako pravo je zadel kranjski dež. odbor s svojim dobro premišljenim, široko zasnovanim projektom!

Nova Lečinska šola. V bližini hrvaške šole s. sester sv. Križa v Pulju mislijo Lahi odpreti Legino šolo. Legine šole seveda

tam ni prav nič potreba, ker bivajo v onem okolišju izključno le Hrvati.

Mornarični ataše v Parizu. Kakor se iz zanesljivega vira čuje, misli uprava vojne mornarice ustanoviti pri avstro-ogrskem poslanstvu v Parizu mesto mornaričnega atašea. Radi raznih aspiracij v Sredozemskem morju zna to novo atašejsko mesto postati jako važno. Imenujejo se že tudi osebe za to mesto, vendar se pa zanesljivega še nič ne ve.

Slovensko gledališče v Mariboru. Prihodno nedeljo 25. januarja se uprizori Govekarjeva narodna igra »Legionarji«. Začetek ob pol 8. uri.

Tržaško smetišče zgorelo. V četrtek 22. t. m. zjutraj ob 5. uri je nenadoma nastal ogenj v 25 m dolgi in 15 m široki jami pri škednju ob morju, kamor se izvažajo tržaško smetje. Čeprav je prišla požarna bramba v najkrajšem času na lice mesta, se ji je vendar posrečilo udušiti ogenj šele po dveh urah. Zgorela sta dva magazina; v enem je bilo vse polno oblek, čevljev, orodja in drugega blaga spravljenege. Nevarnost je bila velika zaradi burje in blizu ležečih hiš. Zgorelo je do 100 ton smeti.

Ogenj v Trstu. Vsled burje številno ognjev zadnje dni narašča. V četrtek je zgorel v prosti luki en vaгон oglja, ki so ga vžgale iskre lokomotive. — Isti dan ob 6. uri zvečer je gorelo pri fotografu Penco na Corsu št. 6. Ogenj so pogasili, predno je prišla požarna bramba. Ob 10. uri zvečer pa se je vnela na trgu Sv. Ivana št. 3 Jožefine Taussigove trgovino cvetlic, kjer je ogenj napravil do 4000 K škode. Policija je zaprla njenega moža Marcella in sorodnika Petra Verdiza, ker sumijo, da se je ogenj nalašč od njih zanetil.

II. Slovenska planinska veselica na Dunaju. Dunajska podružnica slov. planinskega društva priredi pod pokroviteljstvom eksp. Lavriča pl. Zaplaskišča, c. i. kr. podmaršala v soboto dne 7. februarja 1914 ob 8. uri zvečer v veliki dvorani Češkega doma (hotel »Pošta« I. Drachengasse 3) svojo II. planinsko veselico. Vstopnina: za društvene člane in dijake 1 K 20 vin., za nečlane 2 K. Toalet: turistovska, narodna ali promenadna. Planinske dekoracije, kranjske klobase, cviček, srečolov itd. — Pričakuje se mnogobroj. obisk, ker je čisti dobiček namenjen zakladu za zgradbo planinske hiše v domovini.

Vojaško smuško tekmo prirede v torek 27. t. m. udeleženci vojaškega skikursa tukajšnjega 27. gorskega polka v Bohinjski Bistrici pod vodstvom poročnika Werlein. Pri tekmi svira oddelek domobranske vojaške godbe.

Z Bleda. se brzojavlja: Vreme jasno, jezero zamrznilo in izborna za drsanje. Sankališče v Straži je tudi prirejeno. Šlita za izborna.

Velika zimskošportna tekma v Bohinju. Dne 8. svečana t. l. se vrši v Bohinju velika sankajska tekma na sankališču Belvedere. Isti dan se tudi priredi smuška tekma, ki bode letos vsled izbornih snežnih razmer velezanimiva. Kakor čujemo bo na vspredu tudi vojaški patrolni tek, in tekma za častnike. Tudi ljubljanski športniki se nameravajo te tekme v častnem številu udeležiti.

Prva zbirnica na Zgornjem Avstrijskem, gospica dr. Berta Hackl, je imenovana za sekundarko v linški splošni bolnišnici.

Dva policista ustreljena. V Katovicu sta dva Rusa ustrelila dva policista, da nista bila aretirana. Morilca sta pobegnila čez mejo.

Srbska kraljeva akademija znanosti razpisuje zgradbo palače, ki bo veljala dva milijona frankov.

Ljubljanske novice.

Ij Dvernega svetnika in finančnega ravnatelja g. Alojzija Klimenta je cesar odlikoval z Leopoldovim redom.

Ij Socialno politični tečaj se je pretekli teden otvoril ob zadovoljni udeležbi. Predaval je g. Krhne o temi: Zgodovina in pomen kulturnega boja na Slovenskem. — Tečaj se vrši vsak ponedeljek ob 8. uri zvečer v »Ljudskem domu« I. nadstr.

Ij Javno skloptično predavanje v Rokodelskem domu. Jutri v nedeljo 25. t. m. bo imel prof. Vinko Šarabon zanimivo skloptično predavanje. Opisal bo najznamenitejša naravna čuda v vseh delih sveta in najnovejša izredna dela tehnike in umetnosti. Začetek ob 5. uri popoldne.

Ij V šentjakobskem prosvetnem društvu predava v nedeljo 25. januarja g. dr. Jos. Valjavec. Vabimo.

Ij Nepotrebna jeza v — predpustnem času. »Slovenski Narod« se je zaletel v meščansko predpustno zabavo, ki se vrši v soboto dne 31. jan. v »Unionu« na način, kakor se zaletava v vsako priredbo, ki obeta biti dostojna. Večkratne blamaže ga ne odvadajo, da bi semtertja še vedno ne poizkušal komandirati cele Ljubljane. Sicer pa mirno povedano: Mi nobene dostojne predpustne priredbe v Ljubljani še ni-

smo napadli, da, priobčili smo celo naznaila o priredbi, ki prav rada kot nestransarska slovi, dasi ima vedno protektorat gospa dr. Tavčarjeva in se vrši vedno v »Narodnem domu«. Mi se pa nismo v to nič zaleteli in tudi nismo prav nič vprašali, če bo na tisti priredbi skakal okolo dr. Tavčarja njegov okrogli »dvorni norec« ali kak drugi. Zato je pa navadna prostoščina, da je »Sl. Narod« napadel meščansko predpustnico v »Unionu« in izrablja to celo za napad na soprogo deželnega glavarja! Če se bo kaj takega še ponavljalo, bomo mi primerno vrnili, samo potem naj nihče zopet ne kriči, da smo mi pričeli. Ljudje božji, na jezite se vendar vedno in bodite veseli vsaj v predpustnem času. — Meščanski pripravljalni odbor nam danes piše: Vse, ki so dobre volje, vabi meščanski pripravljalni odbor, da pohite v soboto dne 31. jan. ob 8. uri zvečer na prvo veliko meščansko predpustno zabavo v »Unionu«. Tam bodo svojo dobro voljo še pomnožili.

Ij Srebrni križec s krono je podeljen stražmojstru tukajšnjega orožniškega poveljstva Juriju Valentu in Ant. Strumbli.

Ij Ožje volitve za c. kr. obrtno sodišče so razpisane na petek 30. jan. 1914. Pri ožji volitvi v velikem obratu prideta v ožjo volitev: a) za volitev prisednikov c. kr. obrtnega sodišča: Leon Runa, poslovodja, Babna gorica, vsled zrebanja, ki se je vršilo dne 14. jan. 1914 in Ivan Schrey, pekovski mojster, Ljubljana; b) za volitev c. kr. obrtnega sodišča: Pavel Seemann, tovarnar na Viču, vsled zrebanja in Ignacij Verbars, tiskarniški upravitelj v Ljubljani, Knaflejeva ulica 5. — V trgovskem obratu prideta v ožjo volitev vsled zrebanja: Anton Kralj, tajnik »Zadrufne zveze« v Ljubljani in Vinko Zabukovec, uslužbenec »Zadrufne zveze« v Ljubljani. Pri ožji volitvi smejo voliti samo one osebe, ki so volile pri prvotni volitvi in se o tem izkažejo z volilno izkaznico, ki je bila pri prvotni volitvi zaznamovana.

Ij Umrl je včeraj zvečer znani posestnik in gostilničar na Tržaški cesti g. Anton Novak.

Ij Namesto venca na krsto dr. Galatia so njegovi ožji prijatelji darovali 50 K za Elizabetno otroško bolnico.

Ij Prvo tekmovalno sanikanje v Ljubljani. Z ozirom na veliko število prijav, se je odločil za nedeljsko tekmo sledeči def. spored: 1. prvenstvo Ljubljane, I. voznja, 2. damska tekma, 3. prvenstvo Ljubljane, II. voznja, 4. tekma juniorjev, 5. dvosedežne sanjke, 6. tekma za prvenstvo Ljubljanskega športnega kluba. Prireditelji so z velikimi stroški uredili progo, vzlic dobri pripravi pa seveda vsled neprevidnosti sluščaja, oziroma nepravilne vožnje ni izključena nezgoda, za katero pa je vsak tekmovalac tudi napram občinstvu — kakor povsod v športnih tekmah — sam odgovoren. Klub odklanja vsled tega vsako jamstvo za nezgode in s tem združeno škodo na premoženju ter se mora vsak tekmovalac temu pogoju podvreči. Občinstvo se nujno opozarja, da je hoja po progi in prehod po križiščih vsakemu policijsko strogo prepovedana. V lastnem interesu občinstva prosimo, da se brezpogojno podvrže vsem tozadevnim naročilom rediteljev (ručeči pas na levi roki) in redarjev in ne moti sanjkačev z zastavljanjem proge. Zlasti pa prosimo lastnike psov, da jih puste doma, oziroma med tekmo privežejo na vrvice. Vsi tekmovalci naj se zbero najkasneje ob 9. uri dopoldne v dvorani hotela Tivoli, k'le dobe startne številke in natančna navodila. — Razdelitev daril se vrši po tekmi ob 6. uri zvečer v dvorani hotela »Tivoli«. Prijatelji športa se vabijo, da se tega neprijetnega sestanka polnoštevilno z rodbinami udeležijo.

Ij Društvo jugoslovanskih uradnikov denarnih zavodov, krajevna skup. v Ljubljani opozarja svoje člane na l. redni občni zbor, ki se vrši v nedeljo 25. t. m. ob 10. uri dopoldne v rožni dvorani hotela »Union«.

Ij Društvo trgovskih in podjetniških uslužbencev v Ljubljani vabi k predpustnici, katera se vrši dne 1. febr. 1914 v hotelu »Lloyd«. Vhod s sv. Petra ceste št. 7.

Ij Slovensko gledališče. V nedeljo dne 25. jan. se uprizori prvič v tej sezoni vele-zabavno vojaško burko »Tretji eskadron«.

Ij Umrl so v Ljubljani: Ana Resnik, žena mestnega delavca, 72 let. — Anton Novak, gostilničar in hišni posestnik, 48 let.

Ij Mestno drsališče. Na mestnem drsališču pod Tivolijem bo sviral jutri dne 25. t. m. od 3. do 5. ure popoldne godba »Ljubljanskega društvenega orkestra«.

Ij Slovensko planinsko društvo vabi na svojo VII. planinsko predpustnico, ki jo priredi v vseh prostorih Narodnega doma v Ljubljani. Vstopnina za člane 1 K, za nečlane 2 K.

Ij Posledice padca. Pred božičem je pred svojo stojnico na Vodnikovem trgu, ko je prodajala jaslice, padla 87letna vdova Antonija Škerjančeva ter si pri padcu zlomila roko, vsled česar je morala ostati v postelji. Te bolečine so pa na staro ženo tako uplivalo, da jim je pred par dnevi podlegla.

Telefonska in brzajavna poročila.

SANKCIJONIRANI IN OBJAVLJENI ZAKONI.

Dunaj. »Wiener Zeitung« objavlja danes novelo k davku na žganje, naredbo o nadodatku na davek na žganje in novo uredbo odkazov iz državne blagajne dežel-nim fondom.

PARLAMENTARNI POLOŽAJ.

Dunaj. Češki listi niso nič kaj navdušeni nad vladnimi predlogami, katere je vlada predložila za češko nemške upravne konference. Ali češki agrarci proračunskega provizorija ne bodo obstruirali, še ni nič gotovo. Ako proračunski odsek, ki se snide prihodnji torek, z delom ne bo gotov, bo zbornica odgodena in proračunski provizorij bo uveljavljen s § 14. V tem slučaju se snide drž. zbor šele okoli 12. marca. »Wiener Zeitung« priobčuje včeraj sankcionirani mali finančni načrt. Tudi službeno pragmatiko je cesar že sankcioniral.

VENEZIELLOS NA POTOVANJU.

Pariz. Veneziellos je došel iz Londona sem z 12urno zamudo, ker se je na poti ekspresnemu vlaku Pariz — Calais zgodila nesreča. Pri Salonu je ekspresni vlak trčil ob tovorni vlak ter je bil ubit vodja lokomotive. Iz Pariza gre Veneziellos v Berlin in na Dunaj, v Peterburgu se pa snide s Pasičem.

TURŠKE IN GRŠKE PRIPRAVE.

Atene. Tu se vznemirjajo radi koncentracij turških čet v Mali Aziji. Turki zbirajo v Mali Aziji vsak dan večje čete. Nasproti Mitleni stoje trije pomnoženi bataljoni, v Aivaliju stoji 3000 mož, v Dikali 3000, v Pergamu pa 5000 mož.

Belgrad. Potniki iz Geogelija pripovedujejo, da Grki v Solunu izvršujejo velike vojaške priprave, pomnožujejo čete in zbirajo skladišča municije in hrane.

Betežnost in glavobol, omotica in šumenje po ušesih so prikazni, katere mnogokrat nastanejo vsled slabega želodca. Pol kozarca naravne Franc Jožef-ove grenčice odvaja brez bolečin ta pogostni vzrok motenja v prebavi in učini s tem, da preneha pritisk krvi v glavo. »Franc Jožef-ova grenčica«, piše profesor pl. Buhl v Monakovem, »učinkuje naglo in je splošno hvalljivo kot lahko zavžitno.« — Dobi se povsod v lekarnah, drožerijah in prodajalnah rudniških voda. Ravnateljstvo razpošiljalnice Franc Jožef-ovih zdravilnih vrelcev v Budimpešti.

Redilna in zdravilna moč

ribjega olja je sološno znana, pa tudi resnica, da more le malokdo to neprijetno in težko prebavljivo olje zavživati. Kdor torej seže po Scottovi emulziji ribjega olja, ta si ne bo nikdar več želel navadnega ribjega olja, saj je ta izdelek res tako okusen in lahko prebavljiv, da ga z veseljem zavživajo veliki in mali. Poleg tega pa še Scottova emulzija ribjega olja po svojih primisi navadno ribje olje na redilni vrednosti prekaša in je torej pri odraslih in otrocih povsod tam na mestu, kjer je potrebno telo krepiti, kakor: po prehladu, pri oslabelosti, pri otežkočenem pridobivanju zob, pri prenežni tvorbi kosti pri otrocih, po bolezni, pri sluhšanju itd. Ampak samo Scottova emulzija, in nikaka druga! 7

Cena originalni steklenici 4 K 00 v. Dobi se v vseh lekarnah. Kdor pošlje 50 v. v znamkah na Scott & Bowne, G. m. b. H., Dunaj VII, in se sklicuje na ta časopis, se mu pošlje za poskusnino 1 steklenica potom lekarni.

Špecialiteta med kavinimi pijačami je Kathreinerjeva Kneippova sladna kava.

Kathreinerjeva se nepravilno iz najboljšega glada in ima sprito tega veliko redilno moč ob popolni neškodljivosti. S svojimi Kathreinerjevim načnom dobi Kathreinerjeva okus in vonjavno srnata kava.

Pristna se dobiva povsod v zaprtih izvornih zavojih s sliko župnika Kneippa.

ALBANSKE SKRBI.

Pariz. V diplomatskih krogih povzroča položaj v Albaniji velike skrbi. Najnovejša vesti poročajo, da je ondi položaj vedno resnejši. Tu se boje, da Turčija direktno poseže v albanske dogodke. Mnenja so, da igra Essad paša s svojimi pogajanjimi z mednarodno komisijo neodkritosrčno igro.

INTERNACIONALNA DEMONSTRACIJA?

Dunaj. Pariški listi trdijo, da odpošlje Rusija na inicijativo Francije v albanske vode križarko »Oleg«, dočim tukajšnji krogi pravijo, da je internacionalna brodomna akcija v Adriji nepotrebna.

BOSANSKE ŽELEZNICE.

Budimpešta. Uradni list objavlja od cesarja sankcionirano postavbo o gradbi bosanskih železnic.

KUHAR UMORIL GENERALNEGA KONZULA.

Tenger. Tukajšnjega francoskega generalkonzula Chevandiera je njegov kuhar umoril.

DRUGA MONA LISA NAJDENA.

Praga. Pri starinarju Aegre so našli to Mono Liso, ki je baje delo Leonarda Vinci.

Razne stvari.

Pri sankanju ponesrečeni aristokrati, med njimi en princ in princezinja. Pri St. Moritzu so 22. t. m. sankali visoki plemiči. Sankanje sta vodila grof Adalbert Sternberg in grof Davembures; za njima so sedeli princ Antoine Orleanski, Erika princezinja Hohenlohe in grof Ghazelles. Sani se se pa na nekem ovinku prekucnile. Grof Sternberg je hitro odskočil in se mu ni nič zgodilo, ostali so pa postali nezavestni in so močno poškodovani. Grof Davembures se je zlomila kost v rami, princ Orleanski ima zlomljeno nosno kost, princezinja Hohenloheva si je zlomila nogo, grof Ghazellos je ranjen na glavi. Ogrski ministrski predsednik pozvan na črboj. Poslanec Zoltan Desy je pozval na črboj ogrskega ministrskega predsednika grofa Tiszo.

Dobna krema

ALODONT
Usna voda

ATTONIJEV

GISSHÜBLER
naravna
alkalična kislina

Najboljša dijetična in osvežujoča pijača

Prekušana pri želodčnih in črevesnih kaših, obilnih in mehurnih boleznih, katero poročajo najveljavnejši zdravniki kot bistveno podpiralno sredstvo

karlovarjskem in drugih kopeliških zdraviliših in kot poznejše zdravilo po kopeljih in trajno porabo. I (VI.)

izvirek: **Giesshübl Sauerbrunn**, železniška postaja, zdravilno kopališče pri Karlovih varih
Prospekti zastoj in franko.

V Ljubljani se dobiva v vseh lekarnah, večjih špecerijskih prodajalnicah in trgovinah z jestvinami in vinom.

Zaloge pri Mihael Kastner-u, Peter Lassniku in Andrej Šarabonu, Ljubljana. 11

Potrži neizmerno žalosti javljamo vsem sorodnikom in znancom tužno vest o smrti našega iskreno ljubljene soproga, očeta, gospoda

Antona Novaka

posestnika in gostilničarja

ki je večerj ob 8. uri zvečer, previden s svetimi zakramenti, v starosti 48 let mirno in vdano v gospodu zaspal.

Truplo preblagega pokojnika se bodo v nedeljo, dne 25. januarja ob 3. uri popoldne slovesno blagoslovilo ter iz hiše žalosti, Rimska cesta št. 19 prepeljalo k Sv. Križu k večnemu počitku.

Sv. maše zadržnice se bodo služile v raznih cerkvah.

V Ljubljani, dne 23. jan. 1914.

Franciška Novak, soproga. Tončka Novak, hči. Pavel Novak, sin.

I. slov. pogrebni zavod Josip Turk.

Zahvala.

Za vse blage izkaze sočutja povodom boleznih in smrti našega nepozabnega, iskreno ljubljene soproga, očeta in brata, Gospoda

Vilibald Zupanciča.

šol. svetnika, c. kr. profesorja v pok. in okrajnega šol. nadzornika

kakor tudi za mnogobrojno časteče spremstvo blagega pokojnika izrekamo vsem sorodnikom in prijateljem svojo najpričnejšo zahvalo.

Ljubljana, dne 24. januarja 1914.

Žalujoča rodbina.

Izjava.

Jaz Marija Blatnik roj. Štor, posestnica v Motniku št. 5, obžalujem s tem, da sem obdolžila Ivana Blatnik, posestnika na Ločici pri Vranskem, kaznjivega dejanja, izjavljam, da je dotična trditev hudobno izmišljena, se mi zahvaljujem, da je odstopil od kazenske obtožbe napram meni in plačam v smislu sodne poravnave tudi vse zastopniške stroške.

260

Marija Blatnik.

Preklic.

Podpisani prekličuje vse žaljive besede, katere je očital g. Ivanu Ravnikarju, in se zahvaljuje, ker je odstopil od tožbe.

266

Moste pri Ljubljani.

I. R.

Izjava.

Dne 20. t. m. je bilo objavljeno v »Danu«, češ da g. Oražem ne plačuje pošteno svojega dolga. Ker bi se utegnulo misliti, da sem jaz povzročil to vest, izjavljam, da to ni resnično ter da je g. Oražem skozi in skozi pošten plačnik.

248

Andrej Žužek, pekarija
Novi Vodmat.

Na izbiro pošilja tudi na deželo krasne

BLUZE plašče, kožuhovino, krila, kostume, nočne halje, perilo in vsako modno blago.

Zelo solidna M. Kristofič-Bučar
trvdka

Ljubljana, Stari trg št. 9. — Lastna hiša.

Neprekosljiva v
otroskih oblekah in krstni opravi.

2 svetli, prijazno meblovani

sobi

z 2 posteljama in posebnim vvhodom, se takoj odda le skupno za mesečnih 40 kron mirni stranki. Ljubljana, Turjaški trg št. 5, II. nadst.

Lepo posestvo

obstoječe iz hiše, vrta, hleva in travnikov, je naprodaj. Proda se skupaj ali pa tudi posamezno. Več pove Marija Merkužič, Brdo 29, pošta VIČ pri Ljubljani. 231

Zdraviliška restavracija

v cvetočem zdravilišču na Kranjskem se odda v najem za sezono 1914. Ugodni pogoji. — Ponudbe pod »Günstige Gelegenheit 5007« na Rudolfa Mosse, Dunaj I. Seilerstätte 2. 263

Mlajši zdravnik

ki je več tudi zdravljenja z vodo,

se išče

za vodno zdravilišče v cvetočem zdravilišču na Kranjskem od maja 1914. Ponudbe pod Kurarzt 5007 na Rudolfa Mosse, Dunaj I., Seilerstätte 2. 262

Mirno in suho

219

stanovanje

iščeta dve ženski: eno večjo sobo, kuhinjo in pa pritlikline, ali dve manjši sobi, v pritliklini ali prvem nadstropju in sicer v mestu za majev termin. Ponudbe sprejema uprava lista pod »Stanovanje« št. 192.

Mesarski pomočnik

priden in pošten, išče službe. Nastopi lahko takoj. Naslov pove uprava lista pod št. 197.

Duhovnika

vpokojenca ali bolehnega žele imeti v neki večji župniji na Gorškem, da bi imelo ljudstvo ob nedeljah in praznikih po dve sveti maši. Na razpolago je lepo stanovanje v kaplaniji tik cerkve in primeren dohodek zagotovljen. Naslov občine pove uprava lista pod št. 160.

Razglas.

265

Ker je ponehala kužna bolezen v sežanskem okraju, je s 26. pros. semenj za parklarje v Divači zopet odprt.

Načelnik Gospodarskega sveta:

A. Rebec.

Mladenič

vojaščine prost, izobražen, trezen in pošten, išče primerne službe. Zmožen je nemškega in slovenskega jezika. Cenjene ponudbe na upravo lista pod »Trezen 185«.

Specerijska trgovina

Odda se v mestu zaradi opustitve trgovine, moderna oprava, lep lokal in skladišča, event. tudi s koncesijo. Najemna nizka. — Eventuelno se tudi

proda dvonadstropna hiša

s 7 stanovanji. Hiša je v najboljšem stanju, polovica kupnine se lahko plača v več letnih obrokih. Ravno tu se

proda registrirna blagovna »National Cash« za 1000 kron, eno leto rabljena v najboljšem stanju, in ena manjša za kakega obrtnika. Cena 70 kron. Pojasnila daje Fran Goldman, Ljubljana.

Občinski tajnik

dobi službo s 1. marcem t.l. Zahteva se razun tajništva zmožnost voditi pevske zборе s spremljevanjem harmonija ali klavirja.

Oženjeni imajo prednost. Dobra plača in lepo stanovanje. Oglasi na upravnishvo »Slovenca«.

Krepkega dečka

iz poštene hiše s primerno šolsko izobrazbo in pridno

trgovsko pomočnico

sprejme tvrdka Jos. Errath v Mokronogu.

Poročni prstani

lastnega izdelka, kakor kompletne kasete namiznega orodja po najnižjih cenah.

Lud. Černe

juvelir in trgovec
Ljubljana, Wolfova ul. 3.

Ob priliki 25 letnega obstoja tvrdke so določeni za cenjene odjemalce brezplačni krasni predmeti, ki se razdelo 15. junija t. l. Pri nakupu blaga zahtevajte plačilne listke. 52

Primerna darila za ženine in neveste

so povečane

fotografičneslike

katere se natančno in solidno izdelujejo po primerni ceni. Priporočam tudi vse vrste najmodernejših slik, ki se pa tudi lahko na mesečne obroke plačujejo. Pošljite svoj naslov na razpošiljalnico slik

Franc Pušnik

220

Rožna dolina pri Ljubljani 182.

Gostilna.

Proda se hiša z dobro idočo staro gostilno v mestu na Gorenjskem. Eventuelno se gostilna tudi odda v najem ali na račun. — Vprašanje pod »Gostilna 227« na upravnishvo tega lista.

Mladenič

star 15 let, vaje kmečkega dela, ki pa ima posebno veselje do živine, išče službo pri kakšnem poštenem posestniku. Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod št. 255.

Dobro idoča

trgovina

z mešanim blagom se da v najem event. tudi proda. Naslov pove upravnishvo »Slovenca« pod št. 254.

Cerkvene orglje

skoraj nove, 8 registrov v manualu, 2 registra v pedalu so na prodaj po ugodni ceni pri tovarni pijaninov Anton Pečar, Trst, Via Farneto 42. 250

Ženišbena ponudba

Samec, star 32 let, lepega obnašanja, z 9.000 K denarja, se želi v svrhu poroke seznaniti z dekletom ali vdovo brez otrok, katera ima prilično premoženje. Ponudbe s sliko, če je mogoče, na upravnishvo pod šifro »Srečna bodočnost 256«. 256

SANATORIUM EMONA
ZA NOTRANJE IN KIRURGIČNE BOLEZNI
PORODNIŠNICA
LJUBLJANA, KOMENSKEGA ULICA 4
SEK. ZDRAVNIK PR. MARJ. DR. FR. DERGANČ

VINO

iz Goriške okolice, pristno, več hektolitrov, dve leti staro (iz l. 1911) se prodaja po primerni ceni. Naslov pove upravnistvo lista pod št. 241.

PRIMUM

prvi in redilni izdelek ki vsebuje vse edine redilne sestavine v najboljše meri in lahko prebavni obliki.

Učinkuje čudovito pri anemiji in kloresu (pomanjkanju krvi), nevrasteniji — najboljši uspehi pri phthisi (tuberkulozi).

Krepi slabotne ženske in otroke ter jači slabotne in nervozne osebe.

Naglo nadomestilo moči

po budem obolenju in v rekonvalescenci. Cvetočica in duševna čilost po kratki uporabi.

Nad 1000 priznanj od zdravnikov in lajkov.

Primum ima izborni okus in je lahko prebaven.

Zastoj in franko male poskušnje proti 20 vin. v znamkah. Zavoj za poskus po 50 g proti vposlatvi 1 K v znamkah.

Cena: 200 g K 4.—, 400 g K 8.—, 1000 g K 14.—.

Primum-bonboni in kake vsebujejo vse redilne sestavine v najvišji obliki in so na lahko prevlečeni s čokoladnim prevlečkom.

bonbonov 1 K, Naslavljaite: „Primumwerke“, Piesting št. 7, Nižje Avstr.

Cena 100 g kakejev 50 vin.

3721

Pozor trgovci!

Zaradi opustitve trgovine prodam skupno visoko pod fakturno ceno večjo zalogo izgotovljenih oblek, srajc, klobukov, čevljev, kovčkov, galanterijskega in drugega blaga. Zanesljivim osebam tudi na ugodne obroke. Istotam je na prodaj tudi

registrirna blagajna

nova K 1200.—, sedaj K 500.—.

Oddati je tudi še jeden mali

lokal

Na cenen nakup vljudno vabi

nasl. Marije Rovšek

Ljubljana, Kolodvorska ulica 35.

Semenska trgovina Al. Korsika v Ljubljani.

Bleivelsova cesta — Vitača 3.

Naznanjam častitemu občinstvu, da je izšel moj novi cenik za l. 1914.

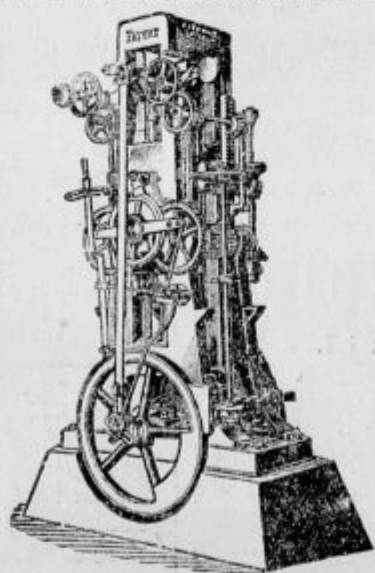
in se dobi brezplačno in poštine prosto. — Z odličnim spoštovanjem Al. Korsika.

Jarmeniki za žage in stroji za obdelovanje lesa vseh vrst, posebno patentovani brzo-jarmenik jarmenik-cepilnik, oencijan, jarmenik, enostavni in dvojni.

Stroji za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, tesarje itd.

Vsakovrstni stroji za izdelovanje pohištva iz upognjenega lesa.

Stroji za lupljenje lesa. Stroji za izdelovanje lesne voine.

vodne turbine največ uporabnih stopinj.

Precizijski regulatorji. Patent priglasi.

Siroji za izdelovanje cement. sodov. Moderne transmisije.

Prevzema popolno opremo tovarn za celokupno lesno industrijo.

Najboljša priporočila mnogo velikih in manjših obratov v tu- in inozemlju.

Tačasno v delu: turbinska naprava za proo hranj. dež. elektrarno. 2 turbini po 1600 konj. sil.

Tovarna za stroje G. Tönnies, Ljubljana R.

Pisarna za urejevanje splošnih gospodarskih zadev J. ROZMAN v Kranju.

Posl. stroka: Tehnične zadeve. Proizvodi najsolidnejših tovarn.

Motorji na bencin, bencol, surovo olje itd. Dieselmotorji, lokomobilni za industrijo in poljedelstvo itd. Poljedelski stroji, mlatičnice, stiskalnice za slamo in seno, vitelji plugi, brane, kosilni stroji, posnemalnik itd.

Elektrotehnični motorji in aparati, zlasti elektromotorji, dinamo-stroji, svetilke vseh vrst, ventilatorji, zdravniški aparati itd.

Stroji za obdelavo lesa zlasti za mizarje, kolarje, strugarje, sodarje, kot: trakaste in krožne žage, skobelni, stružni in vrtni stroji, univ. mizarski stroji itd.

Stroji za kovinarstvo, stružniki, vrtniki, Shaping-stroji itd.

Stroj za opekarsko vo, za izdelov. cementne in glinaste opeke, modeli, vozovi, tračnice itd.

Stroji za mlino, kompl. razbiralni, čistilni in valjni stroji, sita, elevatorji itd.

Stroji za pivovarne, usnjarne, mlarne, mlekarne, tiskarne, knjigovoznice, kartonažno in tekstilno industrijo itd.

Armature za električne, parne in vodovodne naprave, sesalke, transmiste itd.

Tovarniške cene. — Proračuni in nasveti brezplačno. — Strogo stvarno poslovanje. — Na zahtevo se dovolijo plačila v obrokih.

234

Dražbeni oklic.

E 487/13
25

Dne 25. 26. in 27. februarja 1914

predpoldne ob 9. uri bo na licu mesta na podstavi odobrenih pogojev dražba sledečih nepremičnin:

Parcelna številka	zemljiška knjiga	vložna štev.	označba nepremičnin	cenilna vrednost	najmanjši ponudek		
I. dne 25. februarja 1914.							
232/2 246 2 249 2 358 335	Kandija	675	gozd in skladišče	18140	12094		
249 1			stavišče, tovarna, pritiklina	147730	98488		
			„ delavska hiša	8120	5414		
4093/227			Dobindol	719	gozd v Dobindolu	400	268
4093/44			Dežel. deska kranjska	1041 dež. deska	gozd v Dobindolu	6472	4315
II. dne 26. februarja 1914.							
311 312 455 5 452 6 309 4	Gotna vas	124	gozd	22900	15267		
			gozd	20000	13354		
			njiva	60	40		
			njiva	620	414		
			gozd	3700	2467		
37 2 517 518 519/1 519 2 520	Hrušica	51	stavišče, poslopje	700	467		
			pašnik	44	30		
			travnik in poslopja	830	534		
			vinograd	14960	9974		
			pašnik	20	14		
249 256 316	444		travnik s sadnim drevjem	230	154		
			pašnik	20	14		
			vinograd	880	587		
508 509 510 511	Deželna deska	1041	vinograd	480	320		
			pašnik	310	207		
			travnik	1430	954		
			vinograd	6500	4334		
			vinograd, malo pašnika	580	387		
III. dne 27. februarja 1914.							
2176 1 2177	Smolina vas	543	gozd	19554	13036		
			gozd	5871	3914		
249 5 356 282 279 2 322 290 2 250 246 1 238 234 232 1 231 230 228 226 223 221 5 223 2 221 1 220 3 220 2 220 3 219 217 2 217 1 216 214 3 215 214 2 214 1 233 212 211 263 262 91 3 89 2 85 2 85 1	Deželna deska kranjska	1041	gozd (parifikat. pot)	90	60		
			stavišče	80	54		
			travnik (ni v posesti)	160	107		
			travnik (ni v posesti)	40	27		
			pot	110	74		
			pot	165	110		
			gozd	6240	4160		
			gozd	810	540		
			gozd	12980	8654		
			gozd	380	254		
			gozd	17770	11847		
			gozd	4990	3327		
			gozd	1820	1214		
			travnik preje pašnik	1210	807		
			njiva	2140	1427		
			travnik	6550	4374		
			gozd, prav pot	120	80		
			gozd	2020	1347		
			gozd	11.00	7467		
			vrt, vrel njiva s šupo za stroje	11816	7878		
			travnik	610	407		
			njiva	4666	3111		
			pašnik	210	140		
			pot	710	474		
			njiva in sadovnik	38722	25815		
			vrt	864	576		
			travnik	228	152		
			vrt	872	582		
			travnik	72	48		
			travnik	626	418		
			gozd in travnik	1775	1184		
			travnik	1366	1578		
	njiva	1126	756				
	stavišče s svinjsko kuhinjo, voznica						
	stavišče (goveji hlev)						
	stavišče s svinjakom	39886	27458				
	stavišče, gospodarsko poslopje in kozolec grad in park s poslopji						
	in ribištvo	1300					
Solastninska pravica.							
101/1 257 2	Kandija	65 67	poljska pot	70	47		
			poljska pot	12	8		

K nepremičninam a) vl. št. 675 d. o. Kandija spadajo v cenilnem zapisniku r. št. 16 pod 1. št. 42 a sledeče vpisane pritikline.

b) vl. št. 1041 deželna deska kranjska pa v cenilnem zapisniku r. št. 18 na 1. št. 59/II. in 60 popisane pritikline in v istem cenilnem zapisniku na 1. št. 59/II. popisane pravice v cenilni vrednosti ad a) 60.259 K 40 v in ad b) po 1366 K. Pravica ribištva je cenjena na 1300 K.

Pod najmanjšim ponudkom se ne prodaja.

Dražbene pogoje in listine, ki se tičejo nepremičnin (zemljiško-knjižni izpisek, hipotekarni izpisek, izpiske iz katastra, cenitvene zapisnike itd.) smejo tisti, ki žele kupiti, pregledati pri spodaj oznamenjenem sodnem oddelku med opraviilni urami.

Pravice, katere bi ne pripuščale dražbe, je oglašiti pri sodišču najpozneje pri dražbenem naroku pred začetkom dražbe, sicer bi se ne mogle več uveljavljati glede nepremičnine same.

C. kr. okrajna sodnija v Rudolfovem, oddelek II., dne 29. novembra 1913.

Otvoritev vinske trgovine na debelo

Naznanjam gospodom gostilničarjem, da sem **otvoril vinsko trgovino na debelo na Laverca, prej Lenče**. Zagotavljam, da imam in bode imel sama pristna in naravna vina, ker kupim sam naravnost od pridelovalcev-vinogradnikov. Vljudno se priporočam za obila naročila. Vzorci se pošljejo franco.

Laverca pri Ljubljani.

Ivan Ogrin.

3943

Absolutno zjamčeno, pristno VINO

Kmetijsko društvo v Vipavi oddaja vsled priporočila knezoškofijskega ordinarijata pristna bela mašna in namizna vina letnika 1912 po 56 do 60 K in letnika 1913 od 40—50 K za hektoliter, postavljeno na kolodvor v Ajdovščino. — Sortirano vino **rizling** je po 60 K, bel burgundec po 70 in zelen po 80 K. Večjim odjemalcem dovoli se znaten popust in tudi istim, ki pošljejo svoje ponudbe. — Kletki nadzoruje vipavski dekan.

V zalogi je tudi pristno tropinsko žganje, cena 2 K za liter. Večje množine po dogovoru ceneje.

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Kranjska deželna podružnica v Ljubljani.

n. a. dež. življ. in rentne, nezg. in jamstv. zavarovalnice

sprejema zavarovanja na doživlje in smrt, otroških got. rentna in ljudska, nezgodna in jamstvena zavarovanja. Zavodi temelji na vzajemnosti. Absolutna varnost. Cene premije s posebnimi **ZASTOPNIKI** naj javijo svoji naslov. Prospekti zastoj in poštne prosto. 1780

Vsakemu slovenskemu krojaču

najtopleje priporočamo, da si novo poletno kolekcijo od največ ponujajoče tvrdke sukna

Rudolf Foukal v Krnovu naroči.

Ravno tako naj vsak Slovenec pri svojem krojaču to kolekcijo zahteva.

3831 Mnogo krojačev.

Priznalna odlika za izvoz vin. Odlikovana zaloga italijanskih vin.

Prodaja na debelo in na drobno za italijanska, istrska, dalmatinska in bosanska vina.

3324

Tommaso Lodisco

Dunaj XV. Fünfhausg. št. 10 in Berlin N. W. Dobavitelj c. kr. državnih uradnikov

Vse vrste

kuriva

mehka in trda bukova drva, cela in razsekana v kolobarjih.

Trboveljski kosovnik K 2-90 do 3-48 za 100 kg

Trboveljski kockovnik poseb. primeren za kurjavo v štedilnikih K 2-76 do 3-40 za 100 kg.

— Velenjski — **'Klara'** edino najboljšo kusalonski briketi rivo za peč K 1-40 do 1-80 za 100 kosov prosto, postav. v hišo.

Trgovina z lesom 3379

St. & E. Tauzher, Te.efon 152. Dunajska c. 47.

Hiša z dobro trgovino

z mešanim blagom in žganjem, na prometnem kraju v Ljubljani, se proda z opremljeno trgovino vred, pod zelo ugodnim pogojem. Kupcu se prepusti tudi pravica, da sme prodajati še na sedanjo koncesijo, ako bi jo sam ne imel. Denarja se rabi 6 do 8000 K, za drugo se počaka. Kje, izve se v upravi tega lista pod števil. 152. Za pismeni odgovor naj se priloži znamka.

Franc Kos Ljubljana, Sodna ulica.

Podpirajte domačo industrijo! Stare nožovice se ceno podpletujejo!

Specialna mehanična pletilna industrija in trgovina za površne in spodnje jopice, moderčke, telovnike, nogovice, rokavice, posebne obleke zoper trganje, pletilni material za stroje itd. na drobno in na debelo.

Pletilni stroj patent „Wiedermann“ je edina in najuglednejša prilika za dober zaslužek, pouk brezplačen, trajno delo zagotovljeno.

Ker delam brez agentov, so cene veliko nižje. 118

Razpis.

Za zgradbo železnobetonskega mostu čez potok Reko pri Kočevski Reki okr. Kočevje na okroglo 8000 K proračunjena dela in dobave se bodo oddale potom javne ponudbene obravnave.

Pismene, vsa dela zapopadajoče ponudbe z napovedjo popusta ali doplačila v odstotkih na enotne cene proračuna naj se predlože do 9. februarja t. l. ob 11. uri dopoldne podpisaneu deželnemu odboru.

Ponudbe, ki morajo biti kolkovane s kolkom za eno krono, doposlata je zapečateni z napisom: „Ponudba za prevzete gradbe železnobetonskega mostu pri Kočevski Reki“.

Ponudbi mora biti dodana izrecna izjava, da pripozna ponudnik gradbene pogoje po vsej vsebini in da se jim brezpogojno ukloni.

Razven tega je dodati kot vadil še 5% stavbnih stroškov v gotovini ali pa v pupilarnovarnih vrednostnih papirjih po kurzni ceni, zlasti v komunalnih zadolžnicah ali zastavnih pismih kranjske deželne banke.

Deželni odbor si izrecno pridrži pravico, izbrati ponudnika ne glede na višino ponudbene cene, oziroma, če se mu vidi potrebno, razpisati novo ponudbeno razpravo.

Načrti, proračun in stavbni pogoji so na ogled v deželnem stavbnem uradu.

Od deželnega odbora kranjskega v Ljubljani, dne 20. januarja 1914.

Prodajam moje posestvo v mestu Črnomelj

116

obstoječe iz gostilne znane pod imenom »Kožarjeva gostilna«, ledenice, mesnice, gospodarskih poslopij, zasebne hiše z velikim vrtom in dvoriščem ter s celim inventarom, koncesijo itd. Cena 60.000 kron. Potrebni kapital 30.000 kron. Poblizje informacije dajejo moje pisarne v Ljubljani, Streliška ul. 29, in v Črnomlju.

Jos. Lončarič, podjetnik.

Previdni

kolesar lahko prihrani mnogo časa in denarja, ako v zimski seziji pusti svoje kolo po strokovnjaku preiskati. Ne zamudite toraj vposlati svoje kolo v pregled podpisani tvrdki, ki bo delo ob najnižji ceni, strogo solidno in v najkrajšem času strokovnjaško dovršila. Vsako pri nas popravljeno kolo se na željo brezplačno hrani do spomladi v naših nalašč za to primernih prostorih,

Karel Čamernik & Co.

Specialna trgovina s kolesi, motorji, avtomobili in posameznimi deli. Mehanična delavnica in garaža.

Ljubljana, Dunajska cesta 9—12.

Visoko, moderno podobo, lepota linij, udobnost dajo samo

Warnerja Rust Proof STEZNIKI

(Originalno ameriški izdelek).

Se pere kakor vsako drugo perilo, ne da bi se od strani vloga. Za vsak kos se jamči.

Edina zaloga v Ljubljani:

Josipina Podkrajšek,

Ljubljana, Čevljarska ulica št. 2.

Priporoča tudi veliko zalogo higijskega perila, Jägervega in Tetra ter vse druge modne predmete najboljšee kakovosti.

Naročila po pošti se izvršujejo točno.

Orožje in kolesa

na obroke. Posamni deli najceneje. Ilustrovani ceniki zastoj.

F. Dušek, tovarna orožja, koles in šivalnih strojev Opočno ob drž. žel. 2124, Češko. 3947

Vermuth-

vino najboljšee kakovosti prodaja po najnižji ceni tvrdka:

180

Br. Novakovič, vinska trgovina v Ljubljani.

Razpisuje se mesto občinskega tajnika

za občino Moste.

Prošnji je priložiti dokazila o šolski izobrazbi. Prednost imajo že sedaj poslujoči, vsestransko sposobni občinski tajniki.

Prošnje je vlagati do 15. februarja 1914. Plača po dogovoru.

Županstvo občine Moste pri Ljubljani.

I. Oražem, župan.

Kdo rabi dobre in pristnobarvne Zimske barhente, močne in trpežne flanele za srajce in drugo perilo

po modi, zimsko blago za dame in gospode, lene in bombažaste kanafase, cefire, platno, in let, brisace, rjuhe, žepne robce, kotenine in druge tkanine, naj se obrne na znano kršč. tvrdko

Jaroslav Marek, ročna tkalnica št. 45, v Bistrem pri Novem Mestu ob Met. (Češko)

Vzorci se pošiljajo zastoj in poštne prosto. V zalogi imam tudi veliko množino ostankov zimskega barhenta, flanele, kanafasa itd. in razpošiljam v zavojih po 40 m za 16 K, finejše vrste za 20 K, najfinejše vrste za 25 K franko po povzeju. Od ostankov se vzorci ne pošiljajo. Srajce iz flanele ali cefirja 1 komad K 2 do K 4.

Pri naročilih zadošča navedba širine vratu, na ramenih in dolgost rokavov. Dopisuje se slovensko. Vsaki pošiljati se zastoj doda stenski koledar.

Najboljše ogrske salame,

fino, sočno šunko (gnjat), kranjske klobase, prekajeno meso, slanino s papriko, najboljši pristni emendolski sir ter sladko čajno surovo maslo priporoča tvrdka J. BUZZOLINI, Ljubljana, Stritarjeva ulica.

Vsakdanje pošiljate po najmanjše do največje množine po najnižji ceni. 2587

Posestvo na prodaj!

sredi ljutomerskih goric, v najboljši legi, po zmerni ceni in pod ugodnimi plačilnimi pogoji. — Več pove upravnistvo „Slovenca“ pod št. 55.

Naprodaj je

majhno posestvo

z gospodarskim poslopjem, vse v dobrem stanu, s sadnim vrtom in 7 do 8 mernikov posevte. V hiši dobro vpeljana trgovina v veliki vasi in jako prometnem kraju na Gorenjskem. Naslov se izve pri upravništvu „Slovenca“ pod števil. 190.

100.000 bukovih pragov

na leto odda se za izdelovanje za več let zanesljivemu akordantu, na lepih prostorih v Bosni; stanovanja (barake) za delavce na razpolago. Pismena pojasnila daje FRAN TOMZ, lesni trgovec v Ljubljani. 182

Ivan Gržinič, Hum p. Roč, Istra, pošilja pristno

istrsko vino

po K 32— za 100 litrov. Trgovci in gostilničarji znižane cene. 3892

Konfekcija

za moške, ženske in otroke v veliki izbiri po zanesljivih stalnih cenah v podružnici tvrdke R. Miklauc

Pri Skofu“ Ljubljana, Pred Skofijo števil. 3, (Medena ulica).

Poseben oddelek i. nadstropje cenik na zahtevo brezplačno in poštne prosto. 2622

